

LUDBREŠKE

novine

LIST GRADA LUDBREGA

BESPLATNI PRIMJERAK

BROJ 197 / GODINA XVIII.

29. RUJAN 2023.

Berači okupirali vinograde

str. 4. - 5.

**DNEVNI CENTAR
ZA STARIJE** str. 2.

OBILJEŽEN DAN MOBILNOSTI

U Ludbregu održan program 'Vratimo ulice ljudima!'.

'Naučili smo kako se treba ponašati u prometu.' str. 8. - 9.

IZLOŽBA I KINO PROJEKCIJE

Održana izložba plakata dječjih filmova i besplatne projekcije.

'Hrvatska ima jednu dugu tradiciju dječjih filmova.' str. 12.

**ŠKOLA REKREACIJE
I AKTIVACIJE** str. 14.

INICIJATIVA GRADA LUDBREGA I GRADSKOG DRUŠTVA CRVENOG KRIŽA LUDBREG

Dnevni centar za ljude starije životne dobi

▼ Inicijativu podržao i župan Anđelko Stričak

Grad Ludbreg i Gradsko društvo Crvenog križa Ludbreg pokrenuli su inicijativu da se dio neiskorištenog prostora Doma zdravlja Ludbreg prenamijeni u dnevni Centar za ljude starije životne dobi u kojem bi mogli boraviti, baviti se raznim cjelodnevnim aktivnostima, a izgradila bi se i socijalna kuhinja za korisnike Centra. Sredinom mjeseca održan je sastanak sa županom Anđelkom Stričakom koji je inicijativu pozdravio, a proteklog tjedan održan je i sastanak s načelnicima susjednih općina. – Sve je još u fazi dogovora i pregovora. To je veliki zahvat na kojem se trenutno radi. Što se financiranje ovog projekta tiče ići će se prema Europskoj uniji, ali potrebno je prvo do kraja razraditi ideju. Početna faza je u tijeku. – poručila je Mirjana Jerbić.

Napomenimo i kako je na sastanku dogovoreno da će od siječnja iduće godine susjedne općine Sveti Đurđ, Mali Bukovec, Veliki Bukovec i Martijanec te Grad Ludbreg financirati prijevoz starijih osoba i osoba u potrebi na pretrage u Koprivnicu i Varaždin. Na Gradskom društvu Crvenog križa Ludbreg je da razradi plan o tome na koji će se način ljudi moći od 1. siječnja 2024. prijavljivati u Crveni križ radi ostvarivanja prava na sufinancirani prijevoz radi obavljanja zdravstvenih pregleda.

LUDBREŠKE
novine

Nakladnik: CZKI "D. N." Ludbreg
Glavna urednica: Iva Havaić
Grafički urednici:
Matea Maltarić, Miroslav Vađunec
Redakcija: Branko Dijanošić, Iva Havaić, Matea Maltarić, Dražen Vađunec, Neven Jerbić

Kontakt:
Centar za kulturu i informiranje
Ludbreg, Trg Sv. Trojstva 19

Telefon: 042 / 306 130
Fax: 042 / 306 068

ludbreske-novine@czkidn.hr
iva.havaic@ludbreg.hr

Tisak: Tiskara Zagreb

LUDBREŠKO GRADSKO VIJEĆE U SRPNJU JE DONIJELO ODLUKU O ZAJEDNIČKOM OBAVLJANJU POSLOVA JAVNE NABAVE I POSLOVA PRIPREME I PROVEDBE RAZVOJNIH PROJEKATA S OPĆINAMA MARTIJANEC, SVETI ĐURĐ, VELIKI BUKOVEC I MALI BUKOVEC.

Najbolji primjer zajedničkog povezivanja je javni prijevoz

Prvi je to korak prema funkcionalnom spajanju jedinica lokalne samouprave, sad slijede odluke općinskih vijeća, a potom usklađenja u proračunima. Ludbreg i okolne općine tako će biti među prvima u državi koje će funkcionalno spojiti više poslova jer su do sad primjerice imali zajedničko obavljanje djelatnosti komunalnog redara, kao i neke druge jedinice lokalne samouprave na našem području. Funkcionalno spajanje općina i gradova prijedlog je Vlade i postoje tri razine spajanja. Općine i gradovi koji se, kao u slučaju Ludbrega i susjednih općina, odluče samo funkcionalno spajati, odnosno one koje se odluče za obavljanje pojedinih zajedničkih poslova, također će dobiti poticaje, od kojih je najvažniji taj da će imati potporu za troškove tekućeg poslovanja, odnosno uglavnom za trošak zaposlenih. Poticaji za funkcionalna spajanja ovisit će o broju i vrsti funkcija koje su predviđene za spajanje.

-To je jedna od najzanimljivijih tema i ja koji često kritiziram Vladu smatram da je ova ideja jedan blagi ulazak ka boljem funkcioniranju hrvatskih jedinica lokalne samouprave i da je Vlada izradila kvalitetan način provedbe. Prošle godine kada se krenula u tu priču, ona je poprilično nespretno promovirana, možda i na brzinu, međutim sad se je polako počela i odvijati. Prvi gradovi i općine koji su odlučili krenuti tim smjerom počeli su dobivati poticaje, počeli su dobivati novce i rješavati probleme zajednički što je zasad bilo nezamislivo. – kaže ludbreški gradonačelnik Dubravko Bilić. Ističe kako je sustav jedinica lokalne samouprave koji u Hrvatskoj ima 21 županiju, 129 gradova i preko 400 općina nastao u Domovinskom ratu i tada je bio logičan.

- Rat je završio, logika funkci-

oniranja jedinica lokalne samouprave je ostala ista i smatram da je vrijeme da se počne razmišljati o pametnijem načinu funkcioniranja. Država je predložila tri razine funkcionalnog spajanja i mi smo prije još nekoliko godina pokrenuli prvu, najjednostavniju razinu, a to je spajanje pojedinih poslova koji se onda obavljaju zajednički na cijelom teritoriju, a službenik sjedi na jednom mjestu i na jednom mjestu dobiva plaću. Dugi niz godina na taj način funkcioniramo s komunalnim redarstvom sa susjednim općinama – kaže Bilić.

NAKON ODRŽANIH SASTANAKA S NAČELNICIMA SUSJEDNIH OPĆINA DOGOVORILI SU POKRETANJE JOŠ JEDNE VARIJANTE, A TO JE SPAJANJE PRIPREME EUROPSKIH PROJEKATA U JEDNU ZAJEDNIČKU SLUŽBU I PROVOĐENJE JAVNE NABAVE U JEDNU ZAJEDNIČKU SLUŽBU.

-Do sad je Općina Veliki Bukovec reagirala i donijela je na općinskom vijeću odluku o prihvaćanju toga modela, a očekujemo u skorije vrijeme da i druge općine naprave isto. Tada slijedi prijava Ministarstvu financija spajanja prve razine kako bismo ostvarili potpore. Djelatnosti su to koje obavljamo ionako mi kao Grad Ludbreg kao i susjedne općine, ali na puno teži i vjerojatno skuplji način nego kada bi se taj posao obavljao zajednički. Najbolji primjer da se možemo zajednički povezati je primjer javnog prijevoza u koji su se uključile sve općine – kaže Bilić.

Za drugu razinu funkcionalnog spajanja napominje da je također vrlo jednostavna, a na području bivše regije Ludbreg na neki način već se odvija. Riječ je o spajanju putem komunalnih društava i javnih funkcija koje je zakon propisao kao

kaže nam Dubravko Bilić.

-Ne govorimo bezveze da je ovaj kraj godinama bio zapostavljen, vjerojatno i zato jer se nismo dovoljno glasno bunili. U prirodi Međimuraca, Zagoraca i Podravaca je da vrijedno rade, a kad je teško onda se radi još i više. I umjesto da se taj trud nagradi, imamo situaciju da nas se marginalizira. Zato mi je drago da se napokon dogodilo ono o čemu se zapravo godinama priča, a to je da sjever ima svoju političku opciju. To je jedini način da nas se čuje u Saboru, da nas napokon počnu doživljavati u Vladi i da se nastavimo razvijati još bržim tempom – rekao je Bilić.

Međimurski župan i predsjednik Nezavisne platforme Sjever kaže da je ova politička platforma zapravo pokret razvoja, pokret visoke ljudske osjetljivosti prema sugrađanima, pokret koji će s osobitim poštovanjem promovirati vrijednosti hrvatskog sjevera.

-Ljudi koji su od početka okupljeni u našu platformu su

obvezne i za gradove i za općine.

-Obzirom da Lukom koji je u vlasništvu Grada Ludbrega, ali i susjednih općina Martijanec, Sveti Đurđ, Mali Bukovec, Veliki Bukovec ionako funkcionira na cijelom tom području očekujemo da rebalansom proračuna susjednih općina prijavimo i taj dio kao funkcionalno spajanje, zapravo da se ono što se već radi malo drugačije definira te na taj način ostvare poticaji države. –

Funkcionalno spojene općine i gradovi zadržat će ista sredstva iz proračuna koja su im bila na raspolaganju prije spajanja, i to tijekom najmanje dvogodišnjeg razdoblja, a poticaji će pokriti i jednokratne troškove spajanja te će dobiti i dodatna poticajna sredstva temeljena na postignutim uštedama u sljedećih pet godina.

Početni parametri za razradu modela bit će potrebe općina, proračunski kapaciteti, broj stanovnika ili broj potencijalnih korisnika usluga.

-Važno je naglasiti da i u prvoj i drugoj varijanti Ministarstvo plaća plaće službenicima u određenom iznosu, odnosno Ministarstvo u omjeru od 50 posto financira plaće tih službenika što zapravo u mnogome rasterećuje proračun – pojašnjava Bilić. Funkcionalno spajanje također bi moglo uključivati i gradsku knjižnicu jer prema zakonu o knjižnicama sve općine moraju imati tu uslugu.

-Zamišljeno je da naša Gradska knjižnica Mladen Kerstner bude i od susjednih općina s obzirom da ona to već i je. Mještani susjednih općina već godinama korisnici su usluga i programa, a do sada nisu sudjelovali u radu knjižnice na način da sufinanciraju kupnju knjiga, plaće zapo-

slenika. Ukoliko bi bilo prihvatljivo općinskim načelnicima da se i taj dio legalizira dobili bismo tu zajedničku potporu, nešto malo drugačiju nego kod drugih funkcija, dakle Knjižnica tada dobiva određeni iznos koji može koristiti za ulaganje u poboljšanje usluga – kaže Bilić. Ona posljednja razina je spajanje općina međusobno, odnosno spajanje gradova i općina. – Država je išla tu na jedna samovoljan način, odnosno ponudila je svima opciju da ukoliko se odluče spojiti, primjerice Veliki Bukovec s Ludbregom kroz pet godina dobiva Općina za određene projekte fiksni iznos iz Ministarstva financija koji se mora potrošiti unutar te Općine. To su značajna sredstva kojima se dodatno može urediti sve ono što se možda ranije nije stiglo, poput groblja, cesta, rasvjete odnosno bilo koji projekti koji se tim sredstvima financiraju. U ovom trenutku to možda zvuči ambiciozno, ali zapravo puno jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj ne funkcionira, nemaju dovoljno novaca za plaće, nemaju niti jednu ustanovu na svome terenu što je samo znak da ne ispunjavaju svoju zadaću i mišljenja sam da je država krenula ovako jednim dobrim putem da kroz poticaje i promišljanja samih građana kad osjete da im se kvaliteta života može popraviti i uvide mogućnost korištenja sredstava da će doći i do prvih takvih spajanja tijekom iduće godine, ali i u budućnosti. Nadam se da ćemo i mi ovim spajanjem postići bolju kvalitetu života naših stanovnika. – zaključuje Dubravko Bilić.

hoda ostvarenih na hrvatskom sjeveru odlazio u središnju državu blagajnu nego što se vraćao u ovo područje u kojemu je ta vrijednost i stvorena. Tako je taj visokocentralizirani sustav ujedno i duboko nepravedan prema hrvatskom sjeveru, odnosno prema svim onim sredinama u kojima se stvara veći udio društvenog bogatstva, koje se onda redistribuira političkom voljom centralne vlasti. Svi naši dosadašnji rezultati od obnove brojnih škola, gospodarski rezultati, turističke nagrade, prepoznavanje od strane domaćih i međunarodnih institucija nisu cilj već sredstvo da budemo još bolji, još kreativniji i da visoko podignuta ljestvica očekivanja bude svake godine i realizirana – ističe Posavec dodajući kako svaki rezultat u životu i politici, svaka donesena odluka, ali i svaka pogreška je jedno veliko iskustvo koje daje snagu, sigurnost i motivaciju za daljnji rad, osobito u vremenu i okolnostima u kojima se nalazimo, a koja nisu laka.

ŽNS VARAŽDIN

PREDSTAVLJEN PROJEKT 'NOGOMETNI DJEČJI FESTIVAL ZDRAVO MALENI'

Projekt je nastao na temelju informativnih razgovora tijekom veljače kada je bila predstavljena i ideja o zajedničkoj provedbi projekta kojeg sada pokreće ŽNS Varaždin u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta. Naime, ministarstvo je donijelo Odluku o raspodjeli financijskih sredstava za sufinanciranje sportskih programa poticanja lokalnog sporta i sportskih natjecanja u 2023. godini. Program Županijakog nogometnog saveza Varaždin drugu godinu izabran je zajedno sa još 160 programa za sufinanciranje u iznosu od 14,4 tisuće eura.

Ukupna vrijednost programa iznosi 18 tisuća eura, a ŽNS Varaždin će putem njega nogometnim centrima, klubovima članicama i dječjim vrtićima osigurati opremu za daljnji rad s mladim i najmlađim nogometašima. Projekt se bazira na igranju i učenju nogometa s djecom putem zabavnih i poučnih besplatnih treninga s naglaskom na pružanje rekreacije, a vezano na promicanje sporta i zdravog načina života. Ukupno će biti održano devet aktivnosti u kojima će biti četiri aktivnosti za vrtiće te pet za igrače i djecu nogometnih centara i škola nogometa diljem županije.

Već drugu godinu zajedno dobili smo financijska sredstva za provedbu projekta. Korisnici projekta bit će dječji vrtići s područja Varaždina, Vidovca, Ludbrega i Ljubešćice, a uključili smo i naše škole nogometa s područja Varaždinske županije, kao i nogometne centre. U cijeli program bit će uključeno gotovo 1.800 djece u dobi od 5 do 18 godina, a mjesta održavanja bit će sportska igrališta klubova članica ŽNS-a i institucija kao što su vrtići i škole - rekao je Ivan Novak, glavni tajnik Županijakog nogometnog saveza Varaždin.

DJEČJI VRTIĆ 'RADOST' U LUDBREGU DIO JE ŽUPANIJSKOG PROJEKTA EUROPSKIH TALENT TOČAKA 'BEZ OBZIRA KOLIKO FAKULTETA ZAVRŠILI, JAKO MALO UČIMO O DAROVITOJ DJECI'

Dječji vrtić „Radost” u Ludbregu dio je Županijskog projekta Europejskih talent točaka kojeg vodi Varaždinska županija, dogradnjom vrtića za koju je projekt već odobren, planira se osigurati i prostor za mini STEM učionice u predškolskom odgoju i obrazovanju, što je moguće i zahvaljujući tome što je dio zaposlenika vrtića uspješno prošao edukacije u međunarodnom RITHA programu čime se vrtić Radost upisao u europsku mrežu za podršku darovitoj djeci.

Dječji vrtić Radost ima certifikat kojeg dodjeljuje Europska mreža za podršku talentima. Spomenuta mreža okuplja 25 centara u brojnim državama Europe. Centri izvrsnosti Varaždinske županije su jedini europski talent centri u Hrvatskoj i naš vrtić je jedna od tih točaka - kaže Zvezdana Jadanić, ravnateljica Gradskog dječjeg vrtića Radost Ludbreg. Dodaje kako se u posljednje dvije godine popularizirala briga o darovitoj djeci, resorno Ministarstvo izdalo je smjernice i kreće se u jaču edukaciju obrazovnog kadra.

Bez obzira koliko fakulteta završili, jako malo učimo o darovitoj djeci. Nabroje se teorije i definicije, ali kako raditi s njima, koji su sve problemi o tome više doznajemo na specijaliziranim edukacijama i to je upravo nešto što treba potencirati kako s odgajateljima tako i s učiteljima - kaže Jadanić. Upravo s tim ciljem, kako kaže, organizirane su talent točke kao mjesto prenošenja znanja, razmjene iskustva i stvaranja jednog stručno-znanstvenog centra u kojem bi upravo odgajatelji iz ovog dijela Hrvatske mogli pohađati edukacije.

Mi smo tako postali jedan od kandidata za razvoj takvog centra, a temelj za to bile su prethodno odrađene edukacije na nizozemskom sveučilištu. Psihologinja i ja prošle smo godinu dana edukacija za rad s darovitom djecom gdje smo dobile više teorije, a manje prakse. Po-

DV Radost ima certifikat kojeg dodjeljuje Europska mreža za podršku talentima

tom smo završile još edukacije u stručno-razvojnom centru u Zagrebu u trajanju od godinu dana i to je bilo više usmjereno ka načinu rada s djecom, kako ih otkriti i raditi s njima - rekla nam je ravnateljica. Darovita djeca su prema njihovim dosadašnjim iskustvima vrlo često djeca smanjenje pozornosti, često i veliki perfekcionista. Ponekad im je izazov rezati sa škaricama, ali zato su u stanju napraviti Titanic od lego kocaka.

” Izazov je raditi s takvom djecom kako roditeljima tako i nama koji ih pratimo kroz obrazovni put. Često nažalost nemamo dovoljno vremena posvetiti im se i zato su ovakve talent točke odlična prilika za njih. U cijelu priču o darovitosti ušli smo preko Erasmus projekta kroz kojeg smo uspjeli nabaviti kvalitetnu didaktiku i stvarno smo odlično pripremljeni za STEM područje - kaže ravnateljica.

Kroz Erasmus projekt djeca su se upoznala s magnetizmom, obnovljivim izvorima energije, mikroskopiranjem.

Stvorila se tu ekipa od petoro, šestero djece zainteresirane za

STEM. Taj naš projekt u riječi je imao i a, dakle STE(a)M što znači da je uključivao i art, odnosno umjetnost i kreativnost. Kad smo još i to analizirali imali smo ukupno petnaestak djece, neki od njih imali su digitalne kompetencije, jedni umjetničke i tako smo podijelili interese i usmjeravali ih u radu - objašnjava ravnateljica.

Varaždinska županija ustrojila je tim ljudi koji rade na razvoju centra, a uključilo se šest vrtića i to onih u kojima rade djelatnici koji su završili program usavršavanja za rad s darovitim RITHA Hrvatska. Zadužena za ustroj razvoja ove mreže bit će dr. sc. Jasna Cvetković-Lay, čije je područje specijalnosti rana identifikacija i kreiranje programa za darovite.

Ludbreg će kao prvi grad u Hrvatskoj imati Newton sobe i vjerujem da rano prepoznavanje darovite djece, dakle već u vrtićkoj dobi olakšava daljnji obrazovni proces. Taj znanstveni centar u izgradnji veliki je doprinos cijeloj ovoj priči jer vremena se mijenjaju, digitalno je doba, a mi nekako nastojimo sve povezati u jednu pozitivnu cjelinu - zaključuje ravnateljica.

Lijepoj budućnosti ludbregskog vrtića u prilog ide i projekt „Dogradnja, rekonstrukcija i

opremanje Dječjeg vrtića „Radost” Ludbreg” koji je usmjeren na ulaganje u rekonstrukciju i nadogradnju dječjeg vrtića s ciljem povećanja infrastrukturnih i materijalnih kapaciteta za povećanje dostupnosti predškolskog odgoja i obrazovanja na području Grada Ludbrega. Nositelj projekta je Grad Ludbreg, a partner na projektu je Općina Rasinja. Dogradnjom dječjeg vrtića povećat će se broj mjesta u vrtiću za 44 djece koja će biti smještena u 3 nova dnevna boravka. Ukupna vrijednost projekta je 3.672.000,00 kuna, odnosno 487.358,15 EUR.

Obrazovanje je posebno važna komponenta budućnosti svakog grada. Temelj na kojem počiva svako obrazovanje je predškolski odgoj i prema raspodjeli poslova u Hrvatskoj taj posao je u nadležnosti gradova i općina. Prije nekog vremena smo završili projekt dogradnje našeg gradskog vrtića, ali prošle smo godine prijavili i dobili novi EU projekt treće faze uređenja vrtića čime ga proširujemo i time simbolično poručujemo da su djeca naša budućnost. Pored toga našim tetama u vrtićima osigurali smo najbolje uvjete za rad, a to nam se vraća i certificiranjem Dječjeg vrtića Radost kao vrtića koji prepoznaje darovitost u djece i od samih početaka ju usmjerava u pravom smjeru - objašnjava gradonačelnik Dubravko Bilić.

Planira se osigurati i prostor za mini STEM učionice

Potpisan Ugovor za projekt 'Građenje dijela ulice 5. studenog u Ludbregu'

Gradonačelnik Ludbrega Dubravko Bilić prošlog je tjedna u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu potpisao Ugovor za projekt 'Građenje dijela ulice 5. studenog u Ludbregu' za koji je Ministarstvo izdvojilo 57 tisuća eura. Uz gradonačelnika potpisivanju Ugovora nazočio je Adam Oršoš, predsjednik Udruge Roma iz Ludbrega.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU uručilo je tako ugovore iz „Programa za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine” Potpisivanju ugovora nazočio je predsjednik Vlade RH Andrej Plenković i ministar regionalnoga razvoja i fondova

EU Šime Erlić. Program predstavlja podršku u unaprjeđenju društvene, javne, komunalne, socijalne i okolišne infrastrukture u romskim zajednicama te se njime zagovara pristup promicanja ravnopravnosti, nediskriminacije i održivog razvoja te participativnog pristupa dionika šire lokalne zajednice.

Nedostatak komunalne infrastrukture, odnosno asfaltirane prometnice specifičan je problem dijela Ludbrega u kojem stanuje romska nacionalna manjina. Trenutno se na tom dijelu nalaze četiri nerazvrstane ceste čija je površina od mješavine zemljanog materijala koji ne zadovoljava suvremene zahtjeve prometa. Kroz uređenje i izgradnju

navedenih cesta unaprijediti će se komunalna infrastruktura, smanjiti infrastrukturna nejednakost romske zajednice u odnosu na zajednicu u kojoj živi većinsko stanovništvo, te će se unaprijediti životni uvjeti i standard romske nacionalne manjine. Drago nam je što je Vlada RH prepoznala značaj ovog projekta - rekao je gradonačelnik Bilić.

Prijave za ovaj Program bile su otvorene za jedinice lokalne samouprave koje prema Popisu stanovništva iz 2021. godine imaju više od 1 posto pripadnika romske nacionalne manjine pri čemu taj postotak čini najmanje 30 stanovnika pripadnika te ma-

Očekuje se da će projekt završiti do kraja ove godine.

njine koji žive u toj jedinici lokalne samouprave te jedinice područne samouprave ukoliko projekt provode prema prethodno navedenom kriteriju na području jedinice lokalne samouprave.

DOMAĆI OVOGODIŠNJE ŽUPANIJSKE BERBE BILA JE VINARIJA STRUČIĆ

U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI PROIZVODNJA VINA SE SMANJUJE, NO ZATO SE POVEĆAVA NJIHOVA KVALITETA

▼ U vinogradima diljem Varaždinske županije rujanskih vikenda okupili su se veseli berači „oboružani“ kantama, škarama i putama

Tako je bilo i u Vinogradima Ludbreškima na imanju obitelji Stručić. Tamo je održana peta po redu Županijska berba, kojom je i ove godine na simboličan način označen početak sezone berbi i kraj mukotrpnog rada u vinogradima.

- Danas je dan za koji smo radili cijelu godinu. Berača ima puno, pridružili su nam se župan Anđelko Stručak i njegovi suradnici, kao i predsjednik Gradskog vijeća Ludbrega Darko Jagić, tako da ćemo sve odraditi u kratkom vremenu - rekao je Tomislav Stručić, vlasnik istoimene vinarije, koji je sa suprugom Sanjom bio domaćin ovogodišnje Županijske berbe.

Župan Stručak je istaknuo da se ovim događanjem sve građane želi dodatno potaknuti da vina i sve druge poljoprivredne proizvode nabavljaju od naših domaćih OPG-ova koji imaju doista izvrsne proizvode.

- U Vinski registar Republike Hrvatske upisano je oko 1.700 proizvođača vina s područja Varaždinske županije, koji godišnje proizvedu oko 1.100 tona grožđa. Te brojke dovoljno govore da je veliki broj naših građana zainteresiran za proizvodnju vina, koja u našoj županiji ima višestoljetnu tradiciju. Zanimljivo je da je pradjed vinove loze pronađen na Ivanščici, a prvi zapisi o proizvodnji vina datiraju u davnu 1209. godinu. Danas se u našoj županiji možda proizvodi manje vina nego ranije, ali su vrhunska. Treba podsjetiti da su naši vinari u posljednje četiri godine bili jako uspješni na brojnim natjecanjima, a pogotovo na Decanter natjecanju na kojem su osvojili ukupno 129 medalja. Po njima smo od svih županija druga najuspješnija, iza Istarske, tj. gledamo li samo kontinentalni dio Hrvatske, tih medalja je najviše pripalo našim vinogradarima i vinarima. To znači da su vina s našeg područja sve kvalitetnija i prepoznatljivija - rekao je župan Stručak.

Pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i zaštitu okoliša dr. sc. Dragutin Vinček naveo je da se, kao i u svim drugim dijelovi-

ma Hrvatske, i u Varaždinskoj županiji proizvodnja vina smanjuje, no zato se povećava njihova kvaliteta. - Osim bolesti koje se, nažalost, pojavljuju dosta često, razlog tome je i kultura življenja. Mlađe generacije najčešće ne nastavljaju posao svojih roditelja ili baka i djedova. No, razloga za optimizam imamo jer vidimo da ima i potpuno drugačiji primjera, kao što je ovdje kod obitelji Stručić koji su svoju vinariju pokrenuli kao druga generacija vinara - rekao je pročelnik Vinček.

- Vinogradarstvo nam je, prije svega, ljubav i u tome uživamo - otkrio je Tomislav Stručić, koji zajedno sa suprugom Sanjom, uz pomoć djece, u Vinogradima Ludbreškima obrađuje oko 3,5 hektara vinograda.

- Počeli smo s pola hektara i u 20 godina narasli do današnjih 3,5 hektara vinograda, a cilj nam je doći na 6,5 hektara. Proizvodimo mirna i pjenušava vina. Od mirnih imamo najviše graševine, chardonnaya i sauvignona, dok pjenušce radimo od chardonnaya

portugisca. Druga smo generacija vinara, a nadamo se da će se treća generacija popeti još jednu stepenicu više u proizvodnji vina - kaže Tomislav, i to razlogom jer je njegov sin student agronomije.

Da obitelj Stručić proizvodi vrhunska vina, potvrđuje podatak da su u zadnje četiri godine osvojili osam medalja na najvećoj svjetskoj izložbi vina, Decanter World Wine Awardsu u Londonu. Posebno su ponosni na svoj pjenušac, prvi ikad proizveden u ludbreškom vinogorju.

- Kad radite mirna vina, kruna svega je da napravite pravi pjenušac, a mi smo u tome uspjeli 2014. godine. Naš prvi pjenušac je Zavod za vinarstvo ocijenio kao vrhunsko pjenušavo vino, što je bila kruna našeg vinarstva. Na Decanteru u Londonu dosad smo osvojili osam medalja, među kojima i za pjenušac. To nam je poticaj za dalje - zaključio je vinar Tomislav Stručić.

Svake godine 27. rujna obilježava se Svjetski dan turizma. Turizam je vodeći gospodarski fenomen sadašnjice i slobodno kažemo generator gospodarskog rasta svake zemlje. Izuzmemo li pandemijsku godinu podaci posljednjih deset godina za Hrvatsku prikazuju trend porasta noćenja i broja postelja. Svjetski dan turizma obilježava se u cijelom svijetu pod vodstvom Svjetske turističke organizacije (UNWTO), koja određuje i glavnu temu te proslave, a koja je ove godine "Turizam i zelena ulaganja". UNWTO poručuje da su ulaganja ključna za oporavak turizma nakon pandemije, kao i za budući rast i razvoj, pri čemu se treba voditi inovativnim rješenjima, očuvanjem okoliša i održivosti.

Po podacima Hrvatske turističke zajednice temeljem sustava e-visitor, u prvih sedam ovogodišnjih mjeseci našu županiju posjetilo je 56.024 turista, što je čak 20,4 posto više nego lani. Ostvarili su pritom 131.320 turističkih noćenja ili 22 posto više. Po stopi rasta broja turista i njihovih noćenja u tome razdoblju među pet smo najboljih županija. Što se tiče područja naše Turističke zajednice zanimljivo je da su prošle godine češći turisti bili stranci.

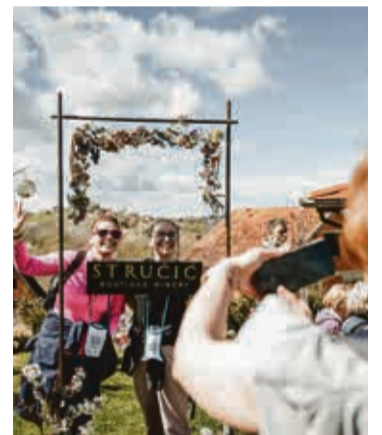
- U prošloj godini obuhvaćali smo 6 jedinica lokalne samouprave i prošle godine od 1.1. do 31.12 ostvaren je dolazak od 6773 turista na naše područje. Od tog broja više je stranih turista, 4358, dok je domaćih 2415. I prošle godine ostvareno je 5237 noćenja domaćih turista, dok su strani turisti ostvarili 15 218 noćenja. Dakle, na našem području je bilo 20 455 noćenja. Od toga je bitno napomenuti da je prosječni ostanak oko 3 dana - kaže Petra Međimurec, direktorica Turističke zajednice područja Centar svijeta.

Što se tiče 2023. godine, prema dostupnim podacima do 1. rujna, bilježimo pozitivne trendove.

- Do 1. rujna ostvarili smo 4665 dolazaka, od čega je 1551 domaćih, 3114 stranih turista koji su prosječno na našem području boravili 3,89 dana, što je povećanje ostanaka i boravka u odnosu na prošlu godinu. I do 1. rujna ostvareno je 18 157 noćenja, od čega 3855 je bilo domaćih turista i 14 302 stranih turista. I po usporedbi dolazaka ove i prošle godine do 1. rujna imamo povećanje dolazaka turista na naše područje, ali točan broj i podatke ćemo moći dati tek nakon kraja godine. Prema ovim podacima i procjenama, povećanje dolazaka i noćenja će biti još veće, posebno iz razloga jer u ovu statistiku ne ulaze posjeti ostvareni za dane Svete nedjelje - naglašava Međimurec.

SVJETSKI DAN TURIZMA OBILJEŽAVAO SE 27. RUJNA

Do 1. rujna ostvareno je 18 157 noćenja, od čega je 3855 bilo od strane domaćih turista i 14 302 od strane stranih turista

Najbolji pokazatelj dolaska i boravka turista je broj noćenja, a mjeseci s najvećim ostvarenim brojem noćenja su ove godine bili kolovoz s ostvarenih 4223 noćenja, zatim srpanj s 4062 noćenja, lipanj s 2780 noćenja i svibanj s 2180 noćenja. Ali po broju dolazaka turista na naše područje prednjače lipanj, srpanj i kolovoz.

» Što se tiče manifestacija, naše najposjećenije manifestacije su Dani ludbreške Svete nedelje, Flora Centrum Mundi, Welcome spring festival koje su usmjerene na širu populaciju, dok su primjericke manifestacije poput Aktivnog ljeta i Wine&Walk manifestacije usmjerene baš na specifičnu skupinu posjetitelja i turista te na zasebne turističke proizvode i možda privlače manji broj općenitih posjetitelja, ali što se tiče skupine turista na koju su te manifestacije usmjerene, bilježimo isto porast broja onih koji nas dođu posjetiti u Ludbreg i tu prenoće. Jer to je u biti namjera takvih manifestacija, da se podigne vidljivost područja - kaže Međimurec.

▼ 'Dani ludbreške Svete nedjelje' u Ludbreg privlače najviše posjetitelja

- Na području turističke zajednice imamo dosta veliki broj privatnih iznajmljivača, koliko u samom centru grada, toliko u okolnim područjima i ono što mene osobno veseli jest da nam svako malo netko novi dođe u ured s rješenjem jer se odlučio baviti pružanjem turističkih usluga smještaja. Na našem području imamo hotelski smještaj, privatni smještaj u kućama za odmor i apartmanima, ali isto se nude usluge smještaja i ugostiteljske turističke usluge u vinskih kućama i vinarijama, u ruralnim kućama za odmor, poljoprivrednim gospodarstvima i agroturizmu. Tako da na našem području ima sve skupa 52 obveznika, 62 turistička objekta i

svе skupa imamo 373 ležajeva – objašnjava Međimurec te dodaje kako na naše područje dolazi uistinu širok spektar posjetitelja, većinom iz stranih država. I dalje nam prednjače Poljaci po dolascima, zatim slijede gosti iz Njemačke, Austrije, Slovačke i Slovenije. Jedan od privatnih iznajmljivača je i Krešimir Horvat koji je s iznajmljivanjem krenuo 2019. godine. - Klijent smo tada prenamijenili u kuću za odmor koja je 2+2, odnosno za četiri osobe. Kuća je opremljena dodatnim sadržajima poput jacuzzija i saune. Sve to utječe na dolazak turista, kao i lokacija i događaja koji se održavaju na tom području – kaže Horvat. Posebno naglašava tu se ističu

manifestacije poput Svete nedjelje i Wine&Walk, ali i druga događanja u samom Ludbregu, ali i okolici. - Ima sada već dosta iznajmljivača na ovom prostoru, ali ne gledamo se kao konkurencija jer svatko od nas ima neke svoje specifičnosti. Osobno nudim i vina lokalnih vinara, gosti često pitaju gdje mogu kušati kvalitetno vino. Smatram da su vinski turizam i iznajmljivanje usko povezani i da tu ima prostora za kvalitetniju organizaciju, a dokaz je i sama manifestacija Wine&Walk – kaže Horvat. Među gostima prednjače mu oni iz Danske, Njemačke i Austrije, ali ima ih i iz Hrvatske. - Kada smo krenuli u iznajmljivanje, te 2019. godine zabilježili smo tek

nekoliko noćenja. 2020. godine usprkos koroni situacija je postala bolja, a prošlu smo godinu zaključili sa 130 noćenja. Za tako malu kuću i činjenicu da preko zime zbog dodatnih troškova ne iznajmljujemo, jako smo zadovoljni. - zaključuje Horvat.

Da vinogradarstvo i vinarstvo može imati utjecaj na turizam, slaže se i Monika Kirić, predsjednica Ludbreške vinske ceste. - Naravno, to ovisi o regiji i njezinoj vinogradarskoj tradiciji. Vinarstvo može biti ključan dio turističke privlačnosti i ponude, od samih vinskih tura i degustacija, u vinogradima i vinskim podrumima možete kušati razne sorte vina, vidjeti i naučiti više o procesu proizvodnje vina. Tu je i gastro turizam, jer to dvoje jedno s drugim ide ruku pod ruku pa posjetitelji uz kvalitetna vina kušaju i autohtonu hranu određenog kraja. Uz to, poznato je da vinogradarske regije organiziraju različite manifestacije i sajmove što dodatno privlači posjetitelje. Nikako ne smijemo zaboraviti da je butelja vina i odličan suvenir – kaže Monika Kirić te dodaje kako vinogradarstvom kod nas ima dugu tradiciju, a uglavnom je riječ o manjim obiteljskim vinogradima. Dodaje i kako potencijala za razvoj ima – Dokaz tome je i Wine&Walk, manifestacija kroz koju posjetiteljima pokazujemo ono za što radimo cijelu godinu, a to su odlična vina koja osvajaju nagrade na domaćim i europskim natjecanjima – zaključuje Monika.

Direktorica dodaje kako današnji turisti traže autentična i jedinstvena iskustva kada putuju u određenu destinaciju.

POSJETILI SMO BOLFAN PUNO OBJEKATA VAPI ZA OBNOVOM

Na podravskoj magistrali sedam kilometara jugoistočno od Ludbrega smješteno je naselje Bolfan. Ovo naselje na granici je između Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije koja započinje u susjednom Cvetkovcu. Kroz središte naselja protječe potok Segovina koji je u kišnim danima prava mala rijeka. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske koji su dostupni od 1857. godine naselje Bolfan je tada imalo 393 stanovnika. Od te godine broj žitelja se povećavao da bi 1931. godine doseglo najvišu brojku 744. Nakon toga broj duša se smanjuje pa su tako popisivači, na posljednjem popisu 2021. godine, zabilježili tek 380 stanovnika koji žive u 121 privatnom objektu. Zanimljivo je da se krajem prethodnog stoljeća naselje Bolfan sastojalo od dva dijela Bolfana Velikog i Bolfana Malog. U ovom naselju desetak posto stanovništva čini srpska nacionalna manjina pa u naselju imaju i svoju bogomolju. Radi se o pravoslavnoj crkvi svete Petke koja se prvi put spominje 1755. godine, koja je nekoliko puta obnavljana i ponovno vapi za obnovom.

-Naša crkva zapravo je jedina crkva građena u bizantinskom stilu u Hrvatskoj, a napravljena na istovjetni način kao i crkva svetog Đorđa u Oplencu u Srbiji. Zadnji put je obnovljena 1991. godine, ali je došlo do proboja vlage pa je počela propadati i njezina unutrašnjost. Ovdje se misna slavlja održavaju 27. listopada na blagdan svete Petke i 6. siječnja na Badnjak – rekla je Ruža Novosel, pripadnica

srpske nacionalne manjine.

Bolfan je središte srpske parohije koja obuhvaća Belanovo Selo, Ivančec, Segovinu, Torčec i Čukovec. Inače, samo naselje Bolfan svoje neobično ime duguje rimokatoličkoj srednjovjekovnoj crkvi svetog Wolfganga, čije je teško izgovorljivo ime narod preinačio u Bolfan. U naselju je, također uz glavnu cestu, i rimokatolička kapelica svetih Ćirila i Metoda. Predsjednik VMO Bolfan je Goran Lazić, a članovi Nikolina Kancijan Golubić, Draženka Huđek, Marko Milak i Neven Đurašević.

Ovo malo naselje rastrkano je po obroncima Kalničke gore i većina privatnih kuća je lijepo uređena. To nije slučaj s društvenim domom koji je u ruševnom stanju, a njegova prenamjena je nužna kako bi objekt bio korišten cijelu, a ne samo dvaput godišnje. Iza društvenog doma je spremište DVD-a Bolfan koje je u funkcionalnom stanju, a zahvaljujući Gradu Ludbregu sagrađeno je i multifunkcionalno igralište rukometnih dimenzija s gumiranom podlogom. Nogometaši su pak u posljednje vrijeme nekoliko puta pokretali i ubrzo prekidali rad Nogometnog kluba Podgora jer ne mogu okupiti dovoljan broj igrača.

-Nekad poznati ugostiteljski objekt Ju-

lija konačno je dobio svog vlasnika koji ga sada prodaje za 70 tisuća eura s tim da je cijena podložna manjoj korekciji. Vjerujemo da će se naći neka poduzetna osoba ili tvrtka koja će naći interes kako bi se ovaj opožareni objekt vratio u funkciju ne nužno ugostiteljskog tipa. Mora se uzeti u obzir i veliko zemljište od preko 5 tisuća kvadrata pa će svaka prenamjena biti bolja od ovog sadašnjeg stanja – rekao je Goran Lazić, predsjednik VMO Bolfan.

-Prioritet je rješenje društvenog doma koji je definitivno u neupotrebljivom stanju da kažem i opasnom, želja je i asfaltirati ulice gdje ljudi žive jer i školski autobus se okreće kroz Školsku ulicu koja nije asfaltirana. Vijeće mjesnog odbora raspolaže premalim sredstvima koja su dostatna za financiranje održavanja multifunkcionalnog igrališta, parka i dječjeg igrališta iza društvenog doma, a koje uz Lukom održavaju i vatrogasci DVD-a Bolfan koji su ujedno i jedina aktivna udruga u naselju – zaključio je Goran Lazić.

U Bolfanu smo zapazili Dejana Carevića, mladog uzgajivača toplokrvnih konja koji se dokazao ne samo u uzgoju već i u sportskom natjecanju. Naime, toplokrvni konji su vitkijeg stasa i većinom se uzgajaju za sportska natjecanja u preponskom jahanju. Zbog toga na tržištu postižu i višu cijenu, a briga za ove plemenite životinje nije nimalo jednostavna pa Dejanu treba čestitati na zahtjevnom području uzgoja čistokrvnih konja. Kao pozitivan primjer, valja spomenuti i Stjepana Komara koji traži način kako da svojih preko tisuću restauriranih pisanih mašina pokloni Gradu Ludbregu, a koje bi bile smještene u muzej kako bi bile dostupne što većem broju ljudi.

Piše: Dražen Vadunec

▼ Problem su neasfaltirane ceste, pa neki stanovnici do svojih kuća moraju težim putem

IN MEMORIAM

FRANJO NOVAK 1936. - 2023.

Franjo Novak rođen je 2. prosinca 1936. godine u Hrastovljanu gdje je proveo djetinjstvo i mladost. Diplomirao je na učiteljskoj školi u Čakovcu. U Bileći je završio školu za pričuvne časnike. Političku školu završava u Zagrebu. Radio je kao učitelj u Hrzenici, Poljancu i Ludbregu. Radio je u Narodom sveučilištu Ludbreg od 1968. do 1980., a u jednom periodu obnašao je i funkciju direktora te ustanove. Zajedno s Dragutinom Novakom i Vladom Dobcem 1966. godine osniva radio-stanicu Ludbreg čiji je glavni i odgovorni urednik bio od 1973. do 1980. godine. Franjo Novak i Franjo Vrtulek pokreću izdavaanje Ludbreškog lista. List izlazi od 1978. do 1989. godine. Tiskan je 91 broj s ukupno 1232 novinske stranice. Obnašao je brojne dužnosti u društvenopolitičkim organizacijama općine Ludbreg, grada Ludbrega i Zajednice općina Varaždin. Bio je potpredsjednik i predsjednik općine Ludbreg. Od 10. veljače 1992. godine bio je u mirovini. Tiskane su mu tri knjige: „Zapisi o Ludbreškoj Podbravini“, „Ulice Ludbrega“, a 2011. godine napisao je tekst i uredio monografiju o NK „Podravini“ Ludbreg. Nositelj je mnogih priznanja, nagrada i odlikovanja. Nagrađen je Nagradom općine Ludbreg 1977. i Nagradom za životno djelo Grada Ludbrega. Odlikovan je Ordenom rada sa srebrnim vijencem, Ordenom rada sa zlatnim vijencem i Spomenicom Domovinskog rata 1990-1992. godine.

Nova termo fasada na društvenom domu u Vinogradima Ludbreškim

350 kvadratnih metara fasade

Mjesni odbori imaju važnu ulogu u očuvanju i unapređenju života u lokalnim zajednicama. Ambiciozni i radišni predsjednik VMO Vinograda Ludbreški Mario Vusić, uz svesrdnu podršku ostalih članova Katarine Zadravec, Sandre Dežić i Kristijana

Modrića uspio je ostvariti projekt vanjskog uređenja mjesnog društvenog doma. Projekt je u potpunosti financirao Grad Ludbreg, a investicija je vrijedna 16 tisuća eura. Radi se o izvedbi termo fasade na zidovima neto površine od 350 metara kvadratnih.

-Radove izvodi tvrtka Jagić iz Poljanca, a osim uštede na grijanju u zimi te ugodnije klime tijekom ljeta naš će društveni dom zasjati u novom svjetlu i puno bolje izgledati nego sada. Objekt koristimo za različite namjene pedesetak puta godišnje tako da je energetska obnova u svakom pogledu dobrodošla – rekao je Mario Vusić, predsjednik VMO.

Na riječi predsjednika VMO Maria Vusića nadovezala se njegova zamjenica Sandra Dežić.

-Naš društveni dom je vjerojatno bio jedini na području Grada Ludbrega bez fasade. Puno je truda uloženo da se konačno uredi izvana i sretni smo da će radovi na energetskej obnovi biti gotovi do kraja listopada. Sljedeći naš cilj

je uređenje prilaznih putova do doma i parkirnog prostora ispred samog objekta kako bi se korisnicima olakšao dolazak na mnogobrojne događaje koji se u našem društvenom domu organiziraju – rekla je Sandra. Podsjetimo društveni dom u Vinogradima Ludbreškim je središte društvenih događanja od kojih navedimo samo neka: kestenijada, seljačke igre, dom je jedno od odredišta vinskih pohoda, uskrnsni krijes, uskrnsna radionica, božićna likovna radionica pa sve do održavanja stručnih predavanja, organiziranja rođendana, proslave prve pričesti, firme i sično.

-Putem europskih fondova, a u suradnji s lokalnim vlastima pokušat ćemo urediti multifunkcionalno malonogomet-

no igralište pokraj društvenog doma. Novi sigurnosni golovi kakve propisuje zakon već su nabavljeni i stavljeni u funkciju. Uz igralište uredili bi se i popratni sadržaji koji bi uključivali i sprave za vježbanje koje bi koristile i stare i mlađe populacije građana – rekao je Mario.

Na kraju spomenimo da se i unutrašnjost društvenog doma konstantno obnavlja pa je tako u donjem dijelu stavljena led rasvjeta, a u kuhinji promijenjena radna ploča i ugrađen novi ugradbeni štednjak. Što se pak tiče cijelog mjesta Vinograda Ludbreški uskoro bi trebala započeti treća faza postavljanja javne led rasvjete. Kada završi projekt u naselju će biti postavljeno 450 energetski učinkovitih led svjetiljki. Piše: Dražen Vadunec

LUDBREG U REGISTRU RH IMA UPISANIH ČAK 17 KULTURNIH DOBARA

Projekt energetske obnove dvorca prošao prvu fazu

U subotu 23. rujna, obilježen je Dan europske baštine. Prilika je to za slavljenje zajedničke kulturne baštine europskih zemalja, regija, gradova i manjih sredina. Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Ludbreg u registru RH ima upisanih čak 17 kulturnih dobara. Pod zaštitom je i dvorac Batthyany, a upravo ovih dana stigla je obavijest Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti da je projekt energetske obnove dvorca prošao prvu fazu.

nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru.

- Ponosni smo što smo prije nešto više od dvije godine u Ludbregu otvorili Arheološki park Iovia, jedan od najvažnijih i financijski najvećih projekata za Grad Ludbreg. To je za nas bio prvi veliki prijavljeni projekt koji je pretvorio ovaj grad u

grad europskih projekata. Projekt je odobren u vrijednosti od gotovo 18 milijuna kuna. Važnost projekta je s druge strane neprocjenjiva jer time aktiviramo sve svoje turističke i gospo-

darske potencijale i prezentiramo Ludbreg kao jedno bogato mjesto. Kroz brojne eksponate i korištenjem multimedijских tehnologija u Arheološkom parku posjetitelji mogu doživjeti rimsko doba u njegovoj punini, a kroz interpretacijski centar posjetiteljima je omogućeno aktivno razumijevanje svega što je pronađeno. Tu su i neki od vrlo važnih eksponata, a najpoznatiji je kostur rimskog vojnika iz 4. stoljeća na kojem je uspješno napravljen medicinski zahvat otvaranja lubanje – objašnjava gradonačelnik Dubravko Bilić.

U lipnju 2021. godine osnovan je i Muzej Grada Ludbrega. Klasificiran je kao opći, regionalni muzej zavičajnog i kompleksnog tipa unutar kojeg se sabire, istražuje i pre-

zentira materijalna i nematerijalna baština s područja Ludbrega. Muzejska djelatnost raspoređena je po ustrojbenim jedinicama – odjelima i zbirkama: Arheološki odjel, Etnografski odjel i Povijesna zbirka koja ima različite fondove. Muzejski odjeli i zbirke smješteni su u tri zgrade u gradu Ludbregu – Dvorac Batthyany, Arheološki park 'Iovia' te Bakina hiža i dedekov dvor.

- Kada govorimo o kulturnim dobrima ludbreškog kraja koja se nalaze u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske valja istaknuti da se radi o materijalnoj kulturnoj baštini, dakle o arheološkim lokalitetima, kulturno povijesnim cjelinama i nepokretnim kulturnim dobrima. Od arheoloških nalazišta tu je ono u vrtu Somogji, odnosno danas Arheološki park Iovia, gradina Štuk u Sigecu Ludbreškom, gradina Lipa-Katalena, arheološko nalazište u Poljancu gdje su pronađena rimska kola i drugi. U samom gradu Ludbregu pod zaštitom je dvorac Batthyany, Župna crkva Presvetog Trojstva i župni dvor, Spomenik palim braniteljima Domovinskog rata, Crkva Žalosne Gospe, Memorijalno područje židovskog groblja te kulturno-povijesna cjelina grada Ludbrega, dakle cijelo područje oko crkve, trga te dvorca – objašnjava Jelena Koprek, voditeljica Muzeja grada Ludbrega.

SJEĆANJE NA NARODNOG HEROJA

Ratna 1943. bila je godina prepuna velikih bitaka, iznenadnih preokreta i nažalost, ljudskih stradanja. Dolaskom jesenskih dana, ratne su prilike poremetile svakodnevnicu u ludbreškom kraju. Najprije je početkom rujna u šumi kod Ludbreškog Ivanca osnovana Narodnooslobodilačka brigada „Brača Radić“, prva takva vojna jedinica u sjevernoj Hrvatskoj. U samo nekoliko dana radićevci su poduzeli niz napada na neprijateljsku infrastrukturu i vojsku. Vodile su se teške borbe od Svibovca, Novog Marofa, Varaždinskih Toplica, a najslavnija bitka kod Šemovca. Prilikom oslobađanja Ludbrega poginulo je blizu stotinjak partizana, najviše u Šemovečkoj bitki.

U rujnu 1943. mladi kalnički partizan Antun Blažić - Šimun dobiva zadatak potaknuti što više naroda na ustanak. Kako je rođen u Globočecu (1916.), vrlo dobro poznaje kraj i ondašnje ljudi, obilazi sela, drži govore i potiče narod na borbu. Prije rata Blažić se bavio poljoprivredom, a ponekad radio na ciglani. Uključen je u rad sindikata, sudjeluje i u osnutku NK Gora u Globočecu te Ping-pong sekcije u Ludbregu. Zbog doprinosa u borbi te organizacijskih sposobnosti, Šimun postaje vijećnik ZAVNOH-a, preteče današnjeg Hrvatskog sabora. Povjerenje su mu mnoge dužnosti, a on koristi blizinu Brigade da uđe u sela koja prije nisu posjećivana. Odlazi na zadatak u maruševečki kraj i tamo dobiva obavijest o prisustvu jednog ustaškog dužnosnika u Bikovcu. U sukobu s njim Šimun je smrtno ranjen te izvršava samoubojstvo. Pokopan je na maruševečkom groblju, no nakon rata njegovi su posmrtni ostaci preseljeni na ludbreško groblje. Godine 1951. posthumno je odlikovan ordenom narodnog heroja što je bila velika čast za obitelj Blažić koja je cijela sudjelovala u Narodnooslobodilačkoj borbi. Predstavnici antifašističkih udruga iz Varaždina i Ivanca 13. rujna obilježili su 80. godišnjicu smrti Antuna Blažića Šimuna kod spomenika u Bikovcu. Narodnom heroju, jedinom iz ludbreškog kraja, proslav je održao Mario Klapša, načelnik Općine Maruševac, a Blažićev ratni put i pogibju opisao je Milivoj Dretar, ludbreški povjesničar i Šimunov pranećak. Počast mu je odana i kod spomen-ploče u rodnom Globočecu te na posljednjem počivalištu na ludbreškom groblju.

GLAVNA IDEJA OVOG PROGRAMA JE UČENJE KROZ ČINJENICE, RAD, IGRU I OSOBNO ISKUSTVO

PRVAŠIĆI UČILI KAKO SE PONAŠATI U PROMETU

U sklopu radionice 'Vidi i klikni' koja se 25. i 26. rujna održavala u sportskoj dvorani Osnovne škole Ludbreg, 80-ak je prvašića učilo kako se pravilno ponašati u prometu. Riječ je o edukacijama koje se već nekoliko godina zaredom održavaju u suradnji Autokluba Ludbreg i Hrvatskog autokluba, a namijenjene su djeci koja postaju aktivni sudionici u prometu.

- Svake godine organiziramo radionicu za najmlađe aktivne sudionike u prometu, dakle učenike prvih razreda. Osim u ludbreškoj osnovnoj školi ovu preventivnu edukaciju provodimo i u susjednim školama u Velikom Bukovcu, Svetom Đurđu i Martijancu. – objašnjava Dražen Gašparić, predsjednik Autokluba Ludbreg.

Radionica ima za cilj podignuti svijest za odgovorno i sigurno sudjelovanje u prometu. Za to je ključno poznavanje prometnih propisa, sigurnosnih pravila i odgovorno ponašanje na cesti. Glavna ideja ovog programa je učenje kroz činjenice, rad, igru i osobno iskustvo. Edukaciju u OŠ Ludbreg su provodili certificirani stručnjaci Hrvatskog autoklu-

ba, Zlatko Jelenčić i Mladen Matković, inženjeri prometa. Učili su djecu kako koristiti nogostup, kako sigurno prijeći cestu i raskrižje te prepoznati znakove koje u prometu daju vozači automobila. Uz to,

djeca su osvijestila i važnost uspostavljanja vizualnog kontakta odnosno komunikacije između pješaka i vozača. Po završetku radionice svi sudionici su na dar dobila slikovnicu i edukacijsku bojanjku.

Svake godine, od 16. do 22. rujna, vodeća kampanja podizanja svijesti Europske komisije o održivoj urbanoj mobilnosti poziva mjesta i gradove iz cijele Europe, ali i šire, na sudjelovanje u Europskom tjednu mobilnosti.

Tijekom tjedna mobilnosti gotovo 3000 mjesta i gradova potiče promjenu ponašanja u korist aktivne mobilnosti, javnog prijevoza i drugih čistih, inteligentnih prijevoznih rješenja organiziranjem aktivnosti podizanja svijesti i događanja s lokalnim dionicima. Grad Ludbreg priključio se obilježavanju Europskog tjedna mobilnosti programom "Vratimo ulice ljudima".

– Na ovaj način do sad nismo imali prezentiranu priču o održivoj mobilnosti iako se već nekoliko godina pripremamo za današnji događaj i ono što ćemo u skorjoj budućnosti nadam se realizirati. Ludbreg je industrijski grad, cijela naša okolica je obogaćena industrijom, ležimo na prirodnim nalazištima energije, vode, plina i želimo ovaj prostor oplemeniti suvremenim tehnologijama i olakšati ljudima da se kreću, da budu sretni tamo gdje žive i da im sve bude dostupno. To je bio motiv zbog kojeg smo krenuli s projektom integriranog prijevoza. Cilj je da građani budu zadovoljni, a na to se nadovezuje i cijela priča s vodikom koja je doprinos predstavljanju Ludbrega kao i cijele ove okoline kao inovativne sredine – rekao je gradonačelnik Dubravko Bilić.

Jedan od organizatora događaja je i Savez za željeznicu koji s Gradom Ludbregom ima odličnu suradnju. Prošle godine zajednički su organizirali panel na temu zelene logistike, a izradili su i studiju razvoja održivog javnoga prijevoza i sustava nemotorizirane mobilnosti.

– Europski tjedan mobilnosti obilježava se od 16. do 22. rujna i cilj je kroz niz manifestacija koje organiziraju gradovi, općine i regije građane podsjećati da se rađe aktivnosti na razvoju održive mobilnosti, da se stvaraju mogućnosti da građani koriste javni prijevoz, da koriste bicikle, da pješače, da kombiniraju sve te stvari jer su komplementarne. Dakle, ako ne možete pješice pristupiti do željezničke ili autobusne stanice teško da ćete

ih koristiti. Znači trebate izgraditi regije koje su dobre za hodanje i koje se onda mogu dobro povezati javnim prijevozom. Tu je naravno i pitanje prometne sigurnosti, pješaci, biciklistički sustav i javni prijevoz puno su sigurniji od prijevoza automobilom. Bitno je građanima pokazati da postoje takve stvari o kojima se gradovi i općine brinu i u koje ulažu sve više i više projekata – kaže Ante Klečina, predsjednik Saveza za željeznicu.

Na Trgu Svetog Trojstva provodile su se prometne radionice za djecu, a na štandovima su se posjetitelji mogli detaljnije upoznati s održivom mobilnošću. Jedan od projekata koji se predstavio bio je projekt Prometnjak.

– Riječ je o projektu kojem je cilj osvijestiti važnost prometne edukacije djece. Sastoji se od nekoliko aktivnosti i radionica koje su namijenjene djeci, predavanja koja su namijenjena odraslima i suradnji s institucijama i tvrtkama koje promoviraju sigurnost u prometu. Djeca su oduševljena, vole učiti nove stvari i vole ih učiti na zabavan način. Upijaju kao male spužve i radionice im zbilja daju informacije koje mogu svakodnevno koristiti u prometu. – istaknula je voditeljica projekta Lana Račić.

Na radionicama su sudjelovali vrtičarci i osnovnoškolci. Među njima je bio i Erik, učenik Osnovne škole Ludbreg.

– Naučili smo puno toga. Naučili smo kako se treba ponašati u prometu i na putu do škole. Trebamo poštivati prometne znakove i pratiti situaciju na cesti. – poručio je.

ŽELIMO POSTATI OGLEDNI PRIMJER ORGANIZACIJE

BILIĆ: GRAD LEŽI NA PRIRODNIM PLINA, ŽELIMO OVAJ PROSTOR ODRŽIVIM TEHNOLOGIJAMA I OLAKŠATI Ljudima

“Održive ulice, trgovi i promet ludbreškog kraja”

Osim programa na Trgu Svetog Trojstva od 16 do 18 sati u prostoru Centra za kulturu i informiranje održala se tribina “Održive ulice, trgovi i promet ludbreškog kraja” na kojoj se između ostalog moglo čuti više o integriranju gradskih autobusa i prigradske željeznice, o uređenju zone sigurnog prometa te o zelenom i održivom gradskom prostoru. Na tribini su uz ludbreškog gradonačelnika sudjelovali Darko Marković, načelnik općine Mali Bukovec, Franjo Vrbanić, načelnik općine Veliki Bukovec, Branimir Nađ, načelnik općine Martijanec, Ivan Cvitković, mag. ing. traff., Sveučilište Sjever, Lana Račić, mag. ing. traff., obrt Trafiki, Kristina Škrokov, mag. ing. Arch, Ivica Jakić, predsjednik Udruge “H2-Hydrogen Cell i Milodrag Gadže iz tvrtke Solarwatt. Teme prezentacija bile su: Integriranje gradskih autobusa i prigradske željeznice u ludbreškom kraju, Uređenje zona smirenog prometa – sigurnost i ugodnost za gradske kvartove, Zeleni i odr-

živi gradski prostori za ugodan život i održivi promet, Održiva zelena energija za zeleni promet i Razvoj alternativnih goriva u prometnom sektoru - vodikova energija za zelenu Europu.

Predstavnik Solarwata Milodrag Gadže najavio je da će se za izgradnju postrojenja većinom koristiti domaća industrija te da bi postrojenje snaga 8,3 megawata i 720 tona godišnje proizvodnje vodika, moglo početi s radom već sljedeće godine. Tako bi Ludbreg, koji se promovira kao „centar svijeta“, mogao promovirati i kao prvi grad u Hrvatskoj koji će proizvoditi vodik za svoje potrebe i tako postati pionir u dekarbonizaciji jedne male lokalne sredine. – Zadovoljni smo i ponosni našom investicijom u Ludbregu jer smo na jedno mjesto uspjeli staviti sukus proizvodnje vodika. Iz sunčeve elektrane proizvodit ćemo struju i proizvodit ćemo vodik kojeg u budućnosti planiramo trošiti na pogon autobusa koji će kvalitetnije povezivati ovaj kraj – rekao je Gadže dok je Ivica Jakić pod-

sjetio na nastojanja Vlade da se ubrza proces tranzicije i da vodik čim prije zamijeni fosilna goriva. – Očekivanja od hrvatske vlade i ministarstva su dosta velika. Vlada je definirala strategiju vodika do 2030. godine i mi kao udruga sudjelovali smo u pripremi razvoja strategije. Nastojanja Vlade da se ubrza ta tranzicija uistinu je pohvalna no to je proces koji nije lagan i nije jeftin. Na raspolaganju hrvatskom građanstvu i hrvatskoj industriji stoje novci Europske komisije i posebne udruge na europskom nivou koje su u stanju sufinancirati projekte koji se tiču vodika s naglaskom na projektima za javnu uporabu. Trend je definirati javni prijevoz kao okosnicu prijevoza s čistom energijom i tu moram pohvaliti Grad Ludbreg koji upravo u tom smjeru gleda i razmišlja. Angažirali smo se zajedno s Gradom Ludbregom da se definiraju projekti za koje vidimo da mogu biti izvedivi i korisni na ovom području – kazao je tom prilikom Ivica Jakić.

Načelnik Općine Veliki Bu-

VRATIMO ULICE LJUDIMA

ORGANIZIRANOG ODRŽIVOG JAVNOG PRIJEVOZA

NALAZIŠTIMA ENERGIJE, VODE, PLEMNITI SUVREMENIM LJUDIMA DA SE KREĆU

kovec naglasio je nužnost zaštite ruralnih krajeva od zagađenja.

-Ruralne krajeve moramo sačuvati od automobila, kvalitetni javni prijevoz osnova je za ruralni razvoj. Demografiji će pomoći projekt širokopojsnog interneta koji će uskoro zaživjeti, kao i organizacija javnoga prijevoza koja ruši barijere. Prvi će im omogućiti da neke djelatnosti rade od kuće, a drugi će ih bolje povezati, rekao je načelnik Franjo Vrbanić.

GRADONAČELNIK BILIĆ ISTIČE KAKO PRIČA S VODIKOM U JEDNOM MALOM GRADU POPUT LUDBREGA NIJE SLUČAJNA VEĆ JE REZULTAT PROMIŠLJENIH PLANOVA.

-Smeće nam je bilo najvažniji problem u gradu, rješavamo ga zatvorenim odlagalištem, solarom elektranom i proizvodnjom vodika. Imamo još jednu lokaciju za proizvodnju vodika za autobuse, a nadamo se da će i željeznica preći na vodik. Želimo da željeznica prihvati Ludbreg kao jedno od mjesta gdje će se vlakovi puniti vodikom. Želimo postati ogledni primjer organiziranog održivog javnoga prijevoza koji povezuje male sredine

s velikim gradom, Varaždin, i ogledni primjer zelene tranzicije, nadovezao se gradonačelnik Bilić.

Bit je integriranog prijevoza, objašnjavaju iz Grada Ludbrega, da se probaju spojiti vlak i autobus u jednu cjelinu i da oni građani koji koriste takav oblik prijevoza s jednom kupljenom kartom riješe plaćanje svog cjelokupnog putovanja. U planu je nabavka i novih autobusa, kao i izgradnja novih željezničkih postaja da se dodatno aktiviraju dvije skupine stanovnika koji zbog nepostojanja sustava javnog prijevoza pate od manjka mobilnosti.

- Tako smo se odlučili zajedno sa susjednim općinama baviti ovim problemom, našli smo projektante, izradili sve one studije koje sustav zahtjeva od nas, napravili smo istovremeno i plan linija koje bi mogle povezati cijelu bivšu općinu Ludbreg, izračunali vozne redove, predvidjeli sve situacije i sve to integrirali sa željezničkim prijevozom – kaže gradonačelnik Dubravko Bilić i dodaje kako su se u međuvremenu promijenile brojne stvari u pogledu zelene energije pa

umjesta o uzimajući u obzir kalkulaciju klasičnih autobusa

krenulo se prema električnim autobusima na vodik. Sve linije prolaze kroz željeznički kolodvor, odnosno centar grada, pokraj Doma zdravlja i povezuju sva naselja međusobno.

-Danas nažalost ne možete doći iz Malog Bukovca do Ludbrega, možda jednom dnevno, a i to zahvaljujući prijevozu nužnom za školu. Dvije skupine naše populacije potpuno su zaboravljene, odnosno ovisne o djeci, roditeljima, nekome da ih stalno prevozi. To su učenici koji imaju svoje sadržaje i nakon nastave, a na koje ne mogu doći jer nemaju prijevoz. Druga skupina su umirovljenici koji nisu u mogućnosti putovati, družiti se, obavljati zdravstvene, kulturne, socijalne ili druge potrebe zato jer stalno moraju čekati nekoga da ih nekamo preveze. Izračunali smo zapravo da bi taj javni prijevoz koristilo minimalno 500 ljudi dnevno s tim da računamo da u cijelu tu priču nismo ubrojili učenike osnovnih škola i nismo

mogli računati u punom obimu na gospodarstvo i industriju jer ne znamo kako će se stvari odvijati – pojašnjava gradonačelnik i dodaje kako potencijala ima da bi se oko 2000 ljudi dnevno moglo prevoziti javnim prijevozom što bi dalo rentabilnost i održivost samoga sustava.

-Mi smo kao jedan mali grad odlučili uložiti dosta novaca u sve te projekte međutim država nas ne prepoznaje. Država je prepoznala 11 gradova u Hrvatskoj koje financira izdašno obnavljanjem javnog prijevoza, kupovanjem autobusa u stopostotnim iznosima. Među tim gradovima nije Ludbreg, kao da se ovdje ili u Prelogu, Đurđevcu, Koprivnici, Čakovcu ljudi ne voze. Tu ponovo dolazimo do situacije da se nas na sjeveru potpuno zaobilazi. Istovremeno to je prostor koji stvara najveće društvene dobiti, a natrag dobiva najmanje jer se naše potrebe ne prepoznaju. Investira se u krajeve koji puno manje novca vraćaju u proračun. – kaže gradonačelnik te dodaje - Sustav je posve primjeren razvijenim sustavima Danske, Švedske, Nizozemske, Njemačke i tu nam je najveći problem željeznica koja ima relativno malo polazaka i prema Varaždinu i prema Koprivnici, ali smo prihvatili činjenicu kakva je. Ovim bismo zapravo ubrzali sve ono što se je već trebalo dogoditi. Država je već trebala izraditi županijske strategije, već su se trebali razviti županijski sustavi integriranog prijevoza. Ukoliko

želimo sačuvati stanovništvo u susjednim općinama javni prijevoz je zapravo najvažniji od svih projekata koji možemo ponuditi ovaj čas našem kraju – kaže gradonačelnik Bilić.

OVIM PROJEKTOM STANOVNICIMA BI SE OMOGUĆILA JEDNA VEĆA POKRETLJIVOST, PUNO VIŠE SUSRETANJA I PUNO VIŠE POTROŠNJE ZA SVE ONE USLUŽNE OBRTE KOJI RADE NA NAŠEM PODRUČJU JER TO JE SVE JEDNA POVEZANA CJELINA I POVEZANA PRIČA.

-To je ono za što se mi borimo, da naš ruralni prostor preživi, da nam ljudi iz Dubovice ne moraju kupovati stan u Ludbregu ili Varaždinu kako bi imali standard kao ljudi koji u tim gradovima žive već da kroz javni prijevoz mogu jednako u tome uživati. Ne bih volio da nam se dogodi priča kao ono s dječjim vrtićima koji su izgrađeni u ruralnim krajevima puno prekasno i sad u njima nažalost nema tko boraviti zato jer smo kao država zakasnili i nismo se pobrinuli o našim ljudima kad je trebalo. Specifičnost ovoga dijela je da je to ruralni i industrijski kraj i tu činjenicu treba prihvatiti i podržati ju - zaključuje ludbregski gradonačelnik.

ŠTITIMO I ČUVAJMO SVOJU BAŠTINU!

Tekstiloteka - zbirka povijesnog crkvenog tekstila u dvorcu Batthyany

U Restauratorskom centru Ludbreg 2010. godine uspostavljena je prva službena Tekstiloteka u Hrvatskoj. Riječ je o zbirci vrijednih, ali ugroženih predmeta liturgijskog tekstila koji se čuvaju u prikladnim uvjetima s ciljem zaštite od propadanja. Prikupljena građa bi trebala postati temelj za budući muzej tekstila.

Dalmatika u kutiji

ŠTO JE TO POVIJESNI CRKVENI ILI LITURGIJSKI TEKSTIL?

Riječ je o predmetima od tekstila koji se u crkvama i samostanima koriste u liturgijske svrhe i za ukrašavanje oltara ili crkvenog prostora. Radi se najvećim dijelom o liturgijskom ruhu koje svećenici odijevaju tijekom liturgije poput alba, roketa, misnica, dalmatika i plašteva ili ih koriste prilikom liturgije poput stola, manipula, veluma humerala te crkvenih jastuka. U crkveni tekstil spada i oprema kaleža poput veluma, bursa i pala, te tekstilni predmeti kojima se ukrašava crkveni prostor poput zastavama sa zastavnim trakama i antependija, odjelca za kipove Marije i Isusa kao i raznih drugih prekrivača. Muzealcima, konzervatorima i restauratorima je posebno zanimljiv i vrijedan dio crkvenog tekstila koji je izrađen na tradicionalan način i danas je uglavnom van uporabe pa ga nazivamo povijesnim crkvenim tekstilom.

KAKO SU TI PREDMETI IZRAĐENI?

U Tekstiloteki se čuvaju predmeti koji su izrađeni od povijesnih tkanina koje su istakane u periodu od 16. do početka 20. stoljeća. Tkanine su tkali nepoznati majstori tkalci koji su djelovali na području zapadne i srednje Europe od Francuske, Italije, Austrije i Njemačke. Same uporabne predmete za potrebe crkve su najčešće izrađivale i ukrašavale redovnice u samostanima, a od 19. stoljeća krojačke manufakture poput nekih poznatih iz Austrije, Slovenije, Slovačke i Hrvatske.

Prikupljeni predmeti su izrađeni od vrlo starih, vrijednih i rijetko zastupljenih povijesnih tkanina poput baršuna, atlasa, damasta i lampasa, protkanih raznobojnim svilenim, pozlaćenim i posrebrenim nitima (brokati). Prisutne su i druge, danas vrlo rijetke tkanine čiji je poseban izgled postignut izvedenicama ili kombinacijama osnovnih tehnika tkanja. Neki su predmeti bili dodatno ukrašavani prišivenim raznolikim pozamenterijskim trakama od svilenih i metalnih niti i lamela, čipkama od pozlaćenih i posrebrenih niti i lamela, resama od svilenih ili metalnih niti. Za izradu pojedinih predmeta, umjesto raskošnih tkanina za ukrašavanje su bile korištene tehnike ručnog vezenja kao što su „slikanja iglom“, „plosni vez“, „petit poen“ i „križići“ raznobojnim svilenim koncem ili reljefni „zlatovez“ pozlaćenim ili po-

srebrenim nitima, spiralama, perlama, zrnima i diskovima. Neki predmeti su bili ukrašeni tehnikom strojnog vezenja na tambur stroju.

KAKVO JE STANJE PREDMETA NA TERENU I ŠTO SE PODUZELO DA SE TO SPRIJEČI?

Već duže vrijeme prisutan je problem ugroženosti povijesnog tekstila na terenu, naročito u župama i samostanima gdje su vrijedni povijesni primjerci bili pohranjeni u nepovoljnim uvjetima i tako izloženi propadanju ili su se čak namjerno uništavali (tzv. sveta vatra). Većina tih predmeta je bila zatečena u vrlo lošim i nepovoljnim uvjetima, u sakristijskim ormarima ili drvenim ladičarima, te su bili izloženi djelovanju prekomjerne vlage iz zraka, sunčevih zraka kroz prozorske otvore, prašini koja se taložila, a nerijetko su bili nagriženi insektima i glodavcima. Na stručno-znanstvenom skupu konzervatora i restauratora tekstila »Najvažniji postupci za očuvanje i poboljšanje stanja umjetnina od tekstila«, održanom 2008. godine u Zagrebu na prijedlog Ministarstva kulture je donesen zaključak o uspostavi Tekstiloteke s ciljem preventivne zaštite i čuvanja ugroženih povijesnih tekstilnih predmeta, čija bi građa trebala postati temelj za budući muzej tekstila.

GDJE JE I KAKO USPOSTAVLJENA TEKSTILOTEKA?

2009. godine je u Restauratorskom centru Ludbreg Hrvatskog restauratorskog zavoda osiguran prostor sa svim potrebnim uvjetima za pravilno čuvanje i pohranu ugroženih tekstilnih predmeta. Ministarstvo kulture RH osiguralo je inicijalna sredstva za nabavu najnužnije opreme, restauratorskog materijala i pribora pa je raspoloživi prostor opremljen policama, metalnim ladičarima, spremnicima od beskišelnog kartona te uređajima za održavanje i kontrolu optimalnih mikroklimatskih uvjeta. O prikupljenom

tekstilu vode brigu specijalizirani konzervatori i restauratori. Time su stvoreni glavni preduvjeti za funkcioniranje Tekstiloteke.

ŠTO SE RADI NA PREDMETIMA NAKON PRIKUPLJANJA?

Od 2010. godine počeo je rad na prikupljanju građe na terenu. Prikupljanje provode konzervatori i restaurator Hrvatskog restauratorskog zavoda – odsjeka za tekstil u Ludbregu u suradnji s konzervatorima Ministarstva kulture i medija RH. Do sada je u Tekstiloteku prikupljeno oko 500-tinjak predmeta većim dijelom s područja Varaždinske biskupije, a manjim dijelom s područja Zagrebačke nadbiskupije. Prikupljeni predmeti su prvenstveno podvrgnuta postupku interventne konzervacije koji obuhvaća dezinsekciju u komori Restauratorskog odjela u Ludbregu tzv. anoksi metodom uz pomoć inertnog plina dušika u trajanju od osam do deset tjedana. Potom je uslijedilo suho čišćenje na uklanjanju površinske prljavštine i prašine, uklanjanje krutih mrlja od voska, pranje bijelih zaštitnih ovratnika na misnicama i stolama, te imobilizacija najugroženijih i najoštećenijih dijelova mrežastom tkaninom (tilom). Konačno, predmeti su pravilno zapakirani i pohranjeni zamatanjem u beskišelnim papir unutar metalnih ladičara, kutija od beskišelnog kartona ili drvenih ormara. Izrađena je i osnovna konzervatorska dokumentacija koja se sastoji od fotografske, grafičke i pisane dokumentacije zatečenog stanja umjetnine, a sadrži osnovne podatke o umjetnici, vlasniku i porijeklu. Analiza predmeta, kao završne faze obrade u izradi dokumentacije, sastoji se od utvrđivanja tehnologija izrade tkanina i samog predmeta te analize dekorativnih uzoraka i kroja, što uvelike pomaže pri datiranju prikupljene građe.

KOJI JE ZNAČAJ POVIJESNOG LITURGIJSKOG TEKSTILA?

Predmeti povijesnog liturgijskog tekstila vrijedni su s povijesnog, umjetničkog i tehnološkog gledišta, odlikuju ih vrijedne tkanine i drugi materijali, razne tehnike izrade od tkanja, vezenja, oslikavanja i apliciranja pa do različitih tehnika izrade čipaka. Aktivnost Tekstiloteke usmjerena je prepoznavanju, prikupljanju, obradi te zaštiti i očuvanju tih predmeta. *Venija Bobnjarić-Vučković, prof. pov. umjetnosti i etnolog*

Zastava u ladičaru

Misnica u ladičaru

Sjećanje

JOSIP KATALENIĆ
(22. 9. 2018. - 22. 9. 2023.)

Živiš s nama u svakom dijeliću vremena i prostora.

Supruga Marija, sinovi Dražen i Vladimir, snaha Ana, unuci Luka, Mihael i Filip.

3.10.

Svečanost povodom 80. godišnjice prvog oslobođenja grada Ludbrega i Šemovečke bitke

DVORAC BATHYANY

53.

varaždinske

BAROKNE

22.09. - 04.10.2023. **večeri**

VARAZDIN **BAROQUE** EVENINGS Switzerland ZEMlja / COUNTRY PARTNER: ŠVICARSKA

Capricornus Consort

3.10.2023., dvorac Batthyany Ludbreg, 20 sati

POZIVNICA
na obilježavanje

DANA RUŽIČASTE VRPCE

Dođite, budimo podrška!

SUBOTA, 07.10. 2023. od 9:30 do 12:00 sati
Trg Svetog trojstva, Ludbreg

RUŽIČASTI RITAM
plesne grupe KUD-a "A. Ošpuh" u 10:30

UDRUGA "NARCISA"

KINO

LUDBREG

7.10. Subota

PLAĆENICI 4

— 20:00 —

akcija, avantura, triler - 4 €

8.10. Nedjeja

PSIĆI U OPHODNJI:
MOĆAN FILM

sinkronizirano

— 17:00 —

animirani, akcija, avantura - 2,5 €

14.10. Subota

BOSANSKI LONAC

— 20:00 —

komedija, drama - 4 €

21.10. Subota

UBOJICE CVJETNOG
MJESECA

— 20:00 —

krimi, drama, povijesni - 4 €

22.10. Nedjelja

GULIVEROV POVRATAK

sinkronizirano

— 17:00 —

animirani, avantura, obiteljski - 4 €

28.10. Subota

ESCORT

— 20:00 —

triler - 4 €

* Ulaznice možete kupiti u tajništvu CZKIDN radnim danom od 7:30 do 15 sati te sat vremena prije početka projekcije u holu kino dvorane

VLAK U SNIJEGU, DRUŽBA PERE KVRŽICE I VUK SAMOTNJAK PONOVRNO PRIKAZANI NA VELIKOM LUDBREŠKOM PLATNU

Plakati koji najavljuju hrvatske dječje filmove izloženi u holu ludbreške kinodvorane, izložba je bila popraćena i projekcijama dječjih filmova

Mladen Burić,
autor i kustos
programa

Centar za kulturu i informiranje 'D. Novak' ugostio je zanimljiv program koji je osmislio Mladen Burić, načelnik Odsjeka za obradu filmskog, video i fono gradiva Hrvatskog državnog arhiva. Program pod nazivom 'Dječji pogled' uključuje izložbu filmskih plakata hrvatskih dječjih filmova i besplatne kino projekcije istih. Izložba plakata postavljena je u holu ludbreške kinodvorane, a otvorena je 15. rujna. Autor i kustos programa Mladen Burić kao zaposlenik Hrvatskog filmskog arhiva brine o pravilnom čuvanju svih arhiviranih mate-

rijala, a pored toga priprema i organizira različite izložbe.

- Ono što me potaknulo na pripremu ovog programa koji je prezentiran u Ludbregu je moj posao, vrlo jednostavno. Stvar je u tome da Hrvatsku kinoteku ljudi doživljavaju kao mjesto gdje postoje filmovi, ali mi čuvamo puno više od toga. Čuvamo zbirke fotografija, zbirke filmskih plakata, knjige snimanja i scenarije, imamo čak i jednu zbirku tehnike. To sve je gradivo koje nazivamo popratno gradivo, a vrlo često ostane neprimijećeno, izvan fokusa. - objašnjava Mladen Burić.

ŽELJA MU JE BILA, KAŽE, PRONAĆI NAČIN DA I TO GRADIVO KOJE POSTOJI UZ FILM PREZENTIRA ŠIROJ PUBLICI. KAO IDEALAN SEGMENT PO-KAZAO SE UPRAVO HRVATSKI DJEČJI FILM.

-Hrvatska ima jednu dugu tradiciju, jedan kontinuitet dječjih filmova od samih početaka filmovanja. Kvalitetni su, često su bili nagrađivani i međunarodno priznati. Dječji filmovi nisu vezani samo uz neka-

'ZBRKANE ČAROLIJE' UISTINU SU BILE ZBRKANE PLESNE SKUPINE KUD-A ANKA OŠPUH IZVELE SVOJU PRVU DRAMSKO-PLESNU PREDSTAVU

Na ludbrešku su pozornicu tako stali mladi glumci i plesači. Bilo je puno plesa, zanimljivih situacija i naravno čarolija.

-Razmišljali smo kako aktivirati djecu tijekom praznika pa smo odlučili krenuti u pripremu naše prve dramsko - plesne predstave. Bili su stvarno redoviti na probama, nije bilo izostanaka. Glumci su članovi naših plesnih skupina - objasnila nam je Ana Katalenić, jedna od voditeljica plesnih skupina koja je ujedno zaslužna za scenografiju i kostimografiju ove predstave. Režiju predstave potpisuje predsjednik KUD-a Aleksandar Horvat, a Anita Pretković, Ivana Kapusta i Ana Katalenić bile su zadužene za plesni dio. Lana i Tena Benc, Marta i Maša Gizdavec imale su ulogu pripovjedačica. Predstavu su svojim plesnim pokretima uljepšale Erin Bobetić, Lara Borović, Graciela Filipašić, Iva Grabarić, Rea Grabarić, Jana Juratović, Helena Miroslav, Lora Petričević, Ana Piškorić i Lucija Sukanec. Likove su utjelovili Doris Filipašić, Ema Gotić, Ivano Kapusta, Heidi Magdalenić i Dana Poštenik.

- Imam devet godina, a u KUD-u plešem od svoje pete godine. Puno sam plesala doma i zaključila sam da želim upisati ritmiku. Ovo mi je bilo zanimljivo iskustvo i nije mi bilo teško glumiti. - otkrila nam je Dana koja je imala zadatak utjeloviti vješticu.

Ono što možemo napisati je da su 'Zbrkane čarolije' uistinu su bile zbrkane, čak i negativci su prikazani na simpatičan način, a pozitivci baš i nisu toliko idealni i pozitivni kako se na

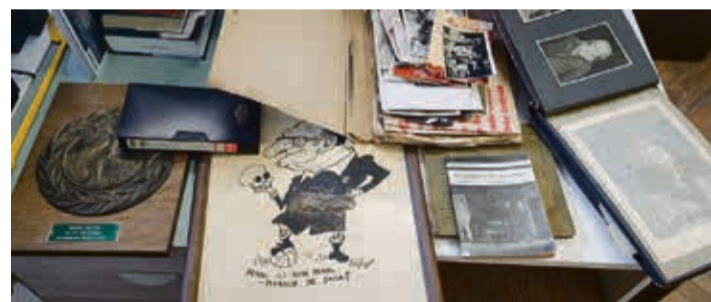

prvi pogled čini. Predstavu je iz gledališta pratio i autor igrokaza Krešimir Pološki koji je mladim ludbreškim glumcima čestitao na izvedbi.

- Pogledao sam do sad četiri izvedbe ove predstave od strane profesionalnih glumaca, ali ova

je nadmašilo moja očekivanja i bilo je stvarno posebno. - istaknuo je autor igrokaza.

Osim na dan premijere, mladi ludbreški glumci predstavu su izveli i nekoliko dana kasnije i to za učenike nižih razreda Osnovne škole Ludbreg.

KNJIŽNICI DONIRANA VRIJEDNA OSTAVŠTINA RIKIJA BRZESKE

Poznat po ulozi Gabera Požgaja

Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" ovog je mjeseca dobila vrijednu donaciju dokumenata i fotografija vezanih uz Rikarda (Rikija) Brzesku. Vrijednu ostavštinu darovao je Rikijev rođak iz Zagreba, gospodin Igor Hasl.

Glumac Rikard Brzeska rođen je u Zagrebu 1917. u kojem je i umro 2005. godine. Neke obiteljske korijene vuče iz nama obližnjeg Novoga Sela. Ostvario je brojne uloge kako na kazališnim daskama tako i na filmskom platnu. Široj publici našeg kraja najpoznatiji je po ulogama u Gruntovčanima i Mejašima gdje je utjelovio Gabera Požgaja. Pamtimmo ga i po ulozi u poznatom hrvatskom

filmu "Tko pjeva zlo ne misli", gdje je tumačio ulogu krčmara Znidaršića. Osim toga pojavljuje se i u ekranizaciji romana Karla Maya "Winnetou", kao i u brojnim drugim poznatim ili manje poznatijim ulogama.

- Ostavština Rikija Brzeske koju smo dobili sastoji se od brojnih fotografija, plakata predstava, dokumenata i priznanja. Sve ove predmete ćemo digitalizirati te zatim staviti u našu zavičajnu zbirku. Uvrštavanjem ovih vrijednih predmeta u zavičajnu zbirku još jednom potvrđujemo našu predanost očuvanju kajkavske baštine čiji je značajni dionik bio i R. Brzeska. - poručuju iz gradske knjižnice u Ludbregu.

PROMOCIJE KNJIGA ĐURĐE VUKELIĆ ROŽIĆ I ŠTEFICE VANJEK

U subotu, 23. rujna, u prostorijama Centra za kulturu i informiranje 'D. Novak' održana je promocija knjiga 'Ifkica kaj Ifkica' na kajkavici, autorice Đurđe Vukelić

Rožić i 'Humoreske i priče reske' na hrvatskom standardu, autorice Štefice Vanjek. Voditeljica ove humoristične književne večeri bila je profesorica Anamarija Pavlović.

kvu filmsku priču ili umjetnički izričaj. Oni imaju obrazovni segment, vrlo često i vrijednosni segment. Govore o prijateljstvu, o suradnji, o nadilaženju nekih problema s kojima se ljudi nose. Kao takvi su zapravo univerzalni i prepoznatljivi. - dodaje.

Izložba postavljena u holu ludbreške kinodvorane tako prikazuje filmske plakate nastale u razdoblju od 1953. do 2006. godine koji svojim vizualnim rješenjima ne samo da uspješno promoviraju film za koji su rađeni već i govore o stilu vremena u kojem su nastali. Osim u stilu, odabrani plakati se razlikuju u tehnici izrade, od crteža, kolaža i fotografije do kombinacije više tehnika u kojima su se okušali likovni autori kako bi u toj primijenjenoj formi dali svoj pečat. Izložba koja je već gostovala u mnogim hrvatskim gradovima, u Ludbregu će se može razgledati još sutra, odnosno do 30. rujna

- Ludbreg je meni posebno drag jer sam kao mali često praznike provodio u Ludbregu kod djeda i bake. Jedno od najraniji sjećanja koje imam vezano je upravo uz ludbreško kino u koje sam se uvijek volio vraćati. Tad su još bile drvene stolice na kojima sam proveo puno vremena. Kada sam se ozbiljnije počeo baviti filmom, prvu pravu premijeru sam imao baš tu, u ludbreškom kinu. Zbog toga me stalno pratio osjećaj nekog duga kojeg upravo ovim programom pokušavam vratiti. Vjerujem da će se posjetiteljima program svidjeti i da će se prisjetiti ili podsjetiti na neke vrijednosti koje imamo, a ponekad ih zaboravimo. - zaključio je Burić.

Nakon otvorenja izložbe u ludbreškoj je kinodvorani prikazana i prva besplatna projekcija dječjeg filma 'Vlak u snijegu'. Ovaj poučni film o slozi i ljubavi okupio je stotinjak

gledatelja. Bilo je među njima djece koja su se s navedenim hrvatskim filmskim klasikom susrela po prvi puta, a bilo je i onih starijih koji su se rado prisjetili Pere, Ljubana, Drage i ostatka društva. Dan kasnije prikazan je film Jurnjava za motorom, a nakon toga Družba Pere Kvržice. U sklopu programa prikazani su i filmovi Piko, Vuk samotnjak, Tajna starog tavana te Sinji galeb.

CJELOVEČERNJI KONCERT FOLKLORAŠA, TAMBURAŠA I 'PAJDAŠICA'

LUDBREŠKI KUD-OVCI ODUŠEVILI PUBLIKU

▼ Kad kažemo 'KUD' prvo pomislimo na tradicijsku kulturu, na folklor. Međutim, ludbreški KUD 'Anka Ošpuh' je, mogli bismo reći, multidisciplinarni KUD jer osim tradicije i baštine njeguje i stvaranje novih stvari, novih programa.

Njihove su dječje plesne sekcije tako ovog mjeseca održale svoju prvu dramsko - plesnu predstavu. Mladi glumci i plesači okušali su se u novoj avanturi u kojoj su, potvrdili su nam, uživali. A, uživala je i publika. Dan kasnije su pak na ludbrešku pozornicu stali folkloriši, tamburaši i 'Pajdašice'. I pogađate, publika je opet uživala. Pred prepunom dvoranom održali su cjelovečernji program 'Pod ludbreškim nebom' koji je održan u suradnji s Centrom za kulturu i informiranje 'D. Novak' a sve u sklopu programa Ludbreg petkom.

Folkloriši su se predstavili koreografijama s kojima će predstavljati hrvatsku tradiciju na Internacionalnom festivalu folkloru "Bajo el Sol de España" u Španjolskoj početkom listopada, ali i koreografijom za čiju su izvedbu dobili pohvale na ovogodišnjoj županijskoj smotri folkloru u Novom Marofu. Tamburaši su

se predstaviti blokom pjesama s kojima su predstavljati KUD na ovogodišnjoj smotri tamburaški sastava koja se održavala u Jalžabetu, a Pajdašice su izvele pjesme sa županijske smotre vokalni sastava koja ih je plasirala na državnu smotru.

Jedan od glavnih zadataka KUD-a 'Anka Ošpuh' je očuvanje etno baštine na području Ludbrega i Varaždinske županije te prenošenje iste s generacije na generaciju. S obzirom na to da im se priključuje sve veći broj mladih članova, pred njima je svjetla budućnost. Nakon završetka ovog programa, u to se uvjerila i publika.

Tamburaši KUD-a Anka Ošpuh prvi put sudjelovali na županijskoj smotri tamburaških sastava

U Domu kulture u Jalžabetu protekle je nedjelje, 24. rujna, održana 16. smotra tamburaških sastava i orkestrara Varaždinske županije. Organizator smotre bila je Zajednica kulturno umjetničkih udruga Varaždinske županije, a domaćin KUD "Elizabeta". Folklorni tamburaški sastav "Pajdašice" ludbreškog KUD-a "Anka Ošpuh" prvi je put sudjelovao na ovakvoj smotri. Predstavili su se kratkim programom, jednom instrumentalnom skladbom i jednom uz pratnju ludbreških "Pajdašica" u skladu s propozicijama. U konkurenciji folklornih sastava nastupili su i tamburaši KUD-a "Mak" iz Trnovca i Varaždinskog folklornog ansambla. Rezultati smotre bit će objavljeni naknadno nakon što izbornik Hrvatskog sabora donese odluku o predstavniku varaždinske županije na državnoj smotri.

- Zadovoljni smo nastupom, bilo je odlično, i ne bismo puno o odluci izbornika. Biti u društvu dobrih glazbenika je samo po sebi uspjeh i motivacija za daljnji rad. Imamo vlastito zadovoljstvo, dobre reakcije publike, dobro raspoloženje u ekipi, a i dobre planove za budućnost. - rekao nam je voditelj ludbreških tamburaša prof. Elvis Međeral.

BSV LUBBREG PROVODI AKTIVNOSTI U SKLOPU PROJEKTA 'ŠKOLA REKREACIJE I AKTIVACIJE'

Planinarenja, škola orijentacijskog trčanja, tečaj za kajak i biciklijada za djecu

Ministarstvo turizma i sporta Športskom rekreativnom društvu BSV Ludbreg odobrilo je projekt naziva 'Škola rekreacije i aktivacije' ukupne vrijednosti 18.300 eura.

Partneri na projektu su OŠ Veliki Bukovec, OŠ Ludbreg i Dječji vrtić Radost Ludbreg. Zadaća programa Škole rekreacije i aktivacije između ostalog bit će poticanje navike bavljenja kineziološkim aktivnostima od najranije dobi i time doprinijeti zdravom načinu života djece te formiranje pozitivnih stavova prema sportu i zdravom stilu života. Projekt je namijenjen djeci od 5 do 15 godina, a neke od uključenih aktivnosti bit će škola planinarenja, škola orijentacijskog trčanja, tečaj za kajak i biciklijada za djecu. Projekt će se provoditi na području Grada Ludbrega te Općina Mali i Veliki Bukovec.

U SKLOPU PROJEKTA VEĆ SU ODRAĐENE I PRVE AKTIVNOSTI. U OKVIRU BICIKLIJADE CRAZY HILL BIC ODRŽANA JE EDUKACIJA UZ VOŽNJU NA POLIGONU U SURADNJI S POLICIJSKOM POSTAJOM LUBBREG I AUTOKLUBOM LUBBREG.

Na utrci Cener tri rijeke okupilo se dvadesetak djece koja su odradila edukaciju u sklopu projekta, „Školarekreacije i aktivacije”.

Tema edukacije bila je naravno trčanje te pravilno zagrijavanje i istezanje prije starta utrke. Uz to, najmlađi trkači naučili su i kako

je trčanje po kiši te ono pri nižim temperaturama dodatan izazov i te da valja voditi brigu o obući, pijenju tekućine i slično. Usvojeno znanje mališani su potom isprobali i kroz samo sudjelovanje u utrci. Usprkos kiši odvaž-

no su istrčali 3 km. U Kros ligi 2023. koju na ludbreškom Otoku mladosti organizira BSV i ove se godine natječu najmlađi, a prije svake utrke uz stručno vodstvo djecu se educira o pravilnoj pripremi za utрку.

Igrali sa Zagrebom, idu na Medveščak

Da, kakva su vremena došla. Ludbreški rukometaši igraju u ligi s nekadašnjim perjanicama europskog rukometa. Počela je sezona u 2. HRL. U prvom susretu je u Ludbregu s 33-29 pobijeđen sastav Koprivnice. U drugom je u kulturnoj Kutiji šibica u Zagrebu doživljen poraz 37-34 od druge ekipe Zagreba za koju igra budućnost hrvatskog rukometa predvođena Petrom Špremnom, desnim krilom, sinom proslavljenog zlatnog olimpijca Gorana Šprema. U 3. kolu Ludbrežani susreću na svojem parketu 1. listopada u 16 sati sastav RK Medveščak Zagreb, ekipu za koju su nekad igrali i Bašić, Smajlagić, Perkovac, Saračević, Jarak i mnogi, mnogi drugi. Nažalost za njih, vremena se mijenjaju. Na kormilu ludbreške ekipe sad je proslavljeni ludbreški rukometaš Darko Jagić. - Nije me bilo deset godina u muškom rukometu, to je za mene velika promjena. Odigrali smo dobre utakmice na Memorijalnom rukometnom turniru Damir Hrastić - Dada. Prvenstvo je jače, došli su nam Rugvica, Zagreb II, Bjelovar II, potentne ekipe. Ima četrnaest jakih klubova. Svako svakog može dobiti, bit će interesantno – kaže Jagić. Poželimo dečkima puno dobrih rezultata, zdravlja, publike...

Piše: Neven Jerbić

AUTOR: ANTUN GOLUBIĆ	KESTENI, GROŽDE I MANDARINE	RIMSKA BOŽICA SVITANJA: ZORA, OSVIT	POPULARNA JESENSKA MANIFESTACIJA	ŽLJEB UREZAN U DASCIMA	HRVATSKA POP PJEVAČICA NA SLICI	GORAN ČOLAK	BRIZLJIVO, POMNUJO Pripadnica AVARSKOG NARODA	UKRAS NA KOLAČIMA I TORTI, PRELJEV	OKRUGLO SLOVO	DIO GODINE (MN.)	KOJA NE PRIPADA STRANCI	"OPEN SOURCE LAB"	ČINITI TREŠUĆI DA ŠTO PADNE LOPOV, KRADLIVAC	VEĆE SKLADIŠTE ZA ŽITARICE	VEĆE PROIZVODNO PODUZEĆE	STALNA MEMORIJA RAGUNALA	SLOVA IZA "D" I "R"	ONAJ KOJI ŽIVI U STANU	AUSTRIJA	MELODIJSKI INTERVAL TRITONUS	HRVATSKA POP PJEVAČICA LEVAK
PRAVLJENJE PAKETA, PAKOVANJE																					
ONAJ KOJI BOLUJE OD LUESA									SVOJSTVO ONOGA ŠTO JE JESTIVO ŽITELJKA LOBORA										RUDOLF NUREJEV	MAJKA	
AMERIČKI REDATELJ I GLUMAC WELLES						ALPСКА SKIJAŠKA DISCIPLINA DA, JEST (REG.)													ORGANSKI SPOJ OD AMONIJAKA NIŽI TURSKE PLEMICI		
STANJE ONOGA ŠTO JE DOTRAJALO												NASTAMBA ZA OVICE TIP SLOVA, KURZIV, ITALIK							PAPIN GODIŠNJI PRIHOD (MN.) ASTATIN		
DUBROVAČKO ŽENSKO IME				BOLEST TROPSKIM KRAJEVA									ONAJ KOJI SE ISTIČE FIZIČKOM SNAGOM ITALIJA								
VANI U DALMACIJI						TIHO KOKOŠAKATI IZNEKADNA POLICIJSKA POTRAGA							ZVJEZDA FILMA EROTIKON SNEŠTI (AJJE)								
NAJTANJE SLOVO		VRHOVNI BOG U VEDAMA MUŠKO IME, ASO						ŽLJEB, OLUK (REG.) PRVO SLOVO					SANDI CENOV								
ONAJ KOJI NOSI JAJA, JAJČAR							ANA KONJUH				ALANOVA IMENJAKINJA GROBNA JAMA										
MALENA ETAPA								LAKOMISLENO TROŠITI NOVAC MUŠKI RODITELI												MILOST, OPROST, SAŽALJENJE (REG.)	
"SJEDINUJENE AMERIČKE DRŽAVE"				USKOTRACNI VLAK VELIKA ŠIROKA UVALA					RAĐNJA, DJELOVANJE ŽDRUJE (REG.)												
PRAOTAC ENEKITA					PRIČE IZ HUNDISTIČKE KNJIŽEVNOSTI LANTAN								SREDSTVO ZA LEMLJENJE								
NATRIJ		PROSTAKUŠA, BLEBETUŠA																			
NAJVEĆI HRVATSKI POLUOTOK		"TONA"				AMERICA OD POL LITRE (MN.)					MAKEDONSKI PJEŠNIK KOČO										

RIJEŠENJE VODORAVNO: PAKUNG, POMNO, STRESATI, LUETIČAR, JESTIVOST, RN, ORSON, VELESALOM, AMID, DOTRAJALOST, TOR, ANATI, ORE, BERI-BERI, SNAGATOR, VANKA, KVOCATI, ITA RINA, I, INDRA, RINA, SC, JAJARA, AK, ALANA, ETAPICA, ARČITI, SAD, ČIRO, AKCIJA, ENAK, JATAKA, LEM, NA, ALAPAČA, RATA, ISTRJA, ICE, RACIN

VOZILA SE STAZA DULJINE 103 KILOMETRA, DO KALNIKA I NATRAG

CRAZY HILL BIC OKUPIO STOTINJAK BICIKLISTA

Popularna kasnojletna biciklijada koju tjedan dana nakon Ludbreške Svete nedjelje organizira Športsko rekreativno društvo BSV Ludbreg doživjela je svoje četvrto izdanje.

Ove je godine Crazy Hill Bic okupio skoro stotinu zaljubljenika u rekreativnu vožnju bicikala. Tako je na kružnu cestovnu vožnju od Ludbrega do Ludbrega s okretištem na Kalniku krenulo devedesetak biciklista. Bilo je tu i mladih i nešto starijih biciklista koji se biciklizmom bave rekreativno, ali i onih koji bicikl voze poluprofesionalno. Ukupno je na stazi bilo pet kontrolnih točaka

s okrepama na Kalniku i u Varaždinskim Toplicama.

-Staza duljine 103 kilometra je dosta zahtjevna i nije označena pa stoga treba imati navigacijski uređaj s rutom biciklijade na biciklu, pametni sat na ruci ili u smartphoneu. Start je bio klizni u vremenu između 10 i 11 sati što znači da je svaki pojedinac ili manja grupa startala po želji, a trebalo je paziti samo da se ne prekorači vremensko ograničenje od osam sati pred-

viđeno za završetak biciklijade. Da bi se dobila finišerska medalja na Kalniku je trebalo biti do 14 sati, a u Ludbreg stići najkasnije do 18 sati – rekao je član BSV-a Dražen Komes.

Sudionici biciklijade biciklirali su svojim osobnim tempom cestama s niskim intenzitetom prometa kroz zelenilo južnih obronaka Kalničkog gorja te kroz stotinjak kilometara zabavnog terena u kojem se izmjenjivali spustovi,

'hupseri', ali i poneki uspon. Na startu smo zapazili i osam članova Biciklističkog kluba Rotor iz Koprivnice. Dečki su se družili s kolegama iz BK Čakovec i BK Prelog kojih je također bilo podosta, a uočili smo i bicikliste koji su osobnim automobilom pristigli čak iz Rijeke. Od naših domaćih zaljubljenika u biciklizam zapazili smo ludbreškog gradonačelnika Bilića te vozača 'brevet vožnji' Kristijana Janušića,

a biciklirali su i sami članovi BSV-a Ludbreg koji nisu morali sudjelovati u organizacijskim poslovima. Ovaj sportski događaj zapravo je biciklističko druženje koje započinje u Ludbregu, a biciklisti prolaze Križevcima, Kalnikom i Varaždinskim Toplicama pa se ponovno vraćaju na Trg Svetog Trojstva. Tamo je bila organizirana vanjska zabava uz akustik svirku Civilizacija benda iz Preloga. Za najmlađe sudionike biciklijade bile su osigurane igre panelnog tipa koje su mogli igrati o odrasli kao npr. nabacivanje karika naštapiće. Osim toga, u suradnji s Policijskom postajom Ludbreg i Autoklubom Ludbreg, za mlade bicikliste pripremljen je poligon spretnosti. Radujemo se CH Bicu i sljedeće godine jer organizatori će sasvim sigurno osmisliti još ponešto novog jer baš sljedeće godine CH Bic bilježi prvi mali jubilej. Piše: Dražen Vadunec

Vremensko ograničenje za završetak biciklijade bilo je 8 sati

U PROŠLOM BROJU NOVINA MOGLI STE PROČITATI NEŠTO VIŠE O PRVIH DVADESETAK GODINA LUDBREŠKE KOŠARKE

PROSLAVA KOŠARKAŠA (II. DIO) Razdoblje koje je donijelo veliki uspjeh

Od 1993. godine ludbreški košarkaši nastupaju pod imenom glavnog sponzora, tvrtke Grafičar Ludbreg. Od tad je prošlo tridesetak godina, a tvrtka je i dalje uz svoje košarkaše koji se trude čim boljim igrama i uzornim ponašanjem odužiti poznatoj tiskarskoj tvrtki na povjerenju. Navedeno razdoblje najuspješnije je u pedesetogodišnjoj povijesti ludbreške košarke.

Prema dostupnim podacima u sezoni 92./93. godine Ludbrežani su nastupili u B2 košarkaškoj ligi. Nakon prvog dijela prvenstva ludbreški košarkaši zauzeli su šesto mjesto s jednom pobjedom i šest poraza. U drugom dijelu prvenstva kad je klub preuzela tvrtka Grafičar svih sedam pobjeda. Najefikasniji strijelac je bio Siniša Beser s 255 koševa. Najbolji skakač ekipe bio je Ervin

Horvat s 54 skoka. Iduće sezone u B1 ligi Grafičar je zauzeo drugo mjesto. Najbolji strijelac je bio Goran Križanić s 376 koševa. Pehari su počeli stizati od iduće sezone.

U B1 ligi 1994./1995. godine zauzeto je prvo mjesto. Najefikasniji strijelac s 495 koševa bio je Neven Jerbić, a najbolji skakač Kristian Kokolek sa 141 skokom. Nažalost, nije se išlo u viši rang. I iduće sezone ostvareno je prvo mjesto u istom rang. Najbolji strijelac bio je Neven Jerbić s 490 koševa, a najbolji skakač Ervin Horvat s 170 skokova. I tad se odustalo od višeg ranga. Iduće sezone 1996./1997. godine više je igrača našlo druge adrese igranja. U B1 ligi zauzeto je šesto mjesto. Stasali su mladi Novota, Papp, Gadže. Zauzeto je šesto mjesto. Najefikasniji je bio Neven Jerbić koji je postigao 308 koševa, a bio je i najbolji u skokovima, ostvario je njih 127. Tijekom sezone 97./98. uvedene su dobne granice, ograničilo se starijima od 22 godine da igraju, što je bila jedna od najkontroverznijih odluka HKS-a u povijesti. Iduće sezone 98./99. Grafičar predvođen Novotom, Vrapcem i Gadžeom

osvaja naslov prvaka B1 lige te igra kvalifikacije za ulazak u A2 ligu. Protivnici su im poznate ekipe; Poreč, Osijek, Omiš te zagrebačka Hermes Analitica. Ostvarene su dvije velike pobjede. Prve godine novog tisućljeća protječu uz novog starog trenera Dušan Todorovića, varaždinskog trenera koji je u košarci još uvijek, sad već više od šezdeset godina! Tada je već mlađa generacija u kojoj su bili Luka Siladić, Željko Novota preuzela košarkaške uzde uz podršku iskusnih Besera, Horvat, Jerbića, Križanića, Kokoleka. Bila je to generacija koja se manje-više oprostila s prvom godinom igranja u novoj ludbreškoj dvorani, tamo 2006. godine. Od ulaska u novu dvoranu pa sve tamo do 2013. godine rezultat nije mazio ludbreške košarkaške. Nakon nekoliko sušnih godina, 2013. godine čelnništvo kluba okreće novu ploču. Dolazi ambicija. Dovode se kvalitetni igrači iz okolice; Mario, Manuel, braća „Medo“ Novak, Šamarija, Proleta, Poljak, Štefan, Šamarija i mnogi drugi. Treneri su Cesar, Mudri, uspješan je bio i Siniša Beser. Ovdje gostuju mlade reprezentacije Hrvatske

i Španjolske. Osvaja se naslov A2 lige, igraju se kvalifikacije za Prvu ligu. Protivnici su jake ekipe prvoligaša Kaštela (dva NBA igrača Bender koji je igrao u Golden State Warriorsima te Ante Toni Žižić koji je igrao u Clevelandu s Le Bron Jamesom), Gorica (predsjednik Ivan Šuker, igrao Bundović), Osijek, prvoligaš Škrlejevo. S tim društvom igralo se iduće 2015. godine u sezoni iz snova u Prvoj ligi! To je objektivno i najveći doseg ludbreške košarke u povijesti. Odlično na toj listi kotira i ulazak u 1/8 finala Kupa Krešimir Čosić gdje su Ludbrežani zaustavljeni od Osijeka predvođenog 221 cm visokim NBA centrom Šundovom. Bez dvojbe možemo reći da su godine od 2013. do 2020. zlatne godine ludbreške košarke, bez dvojbe. Velike čestitke svima koji su bili u klubu tih godina. Nakon Covid krize klub se resetira i polazi od najniže lige, uz stvaranje kvalitetnih igrača koji dosižu neslučajne visine (Pavković- Cedevita Olimpija, Crnković – Zadar). Sve u svemu košarka je u Ludbregu veliki sport, neuništiva, opojna i privlačna.

Piše: Neven Jerbić

USPJEH HRVAČA

IZ AUSTRIJE SE VRATILI SA SEDAM MEDALJA

U Austriji je proteklog vikenda održan Memorijalni hrvački turnir 'Adolf Grossschaedl & Ladislav Mlynek'. Sudjelovalo je stotinjak hrvača i hrvačica iz Slovenije, Mađarske, Slovačke, Austrije i Hrvatske, među kojima i deseteročlana ekipa Hrvačkog kluba Ludbreg, predvođena trenerima Krešom i Ignacom Horvatom. Ludbrežani su osvojili ekipno treće mjesto, a ostvareni su i odlični pojedinačni rezultati. Brilljirali su Martin i Lana Horvat, a srebrom su se okitili Rafael Vađon, Leo Jantolek i Dora Kotišćak. Ines i David Špoljarić osvojili su broncu. Karlo Stančin zauzeo je 4. mjesto, Fabian Dodlek 6. mjesto, a Jan Prasnički 7. mjesto.

KAJ SU BRALI NAŠI STARI

Piše: Aleksandar Horvat

Došlo je pak ono vreme dok se mejaši spominaju ko ima većega cukora. Jeni ga imaju v krvi, drugi v grozdju, treći v kleti. Kaj bu ze sega zišlo, bumo vidli, a moralo bi ziti dobro, kajti v našem kraju ima već retko koga koji se ne razme vu svete goričke meštrije, od prvoga frezanja do zadnjega pretoka. Ali, da je navek tak bilo - bormeš neje. Nemrem povedati se, ali znam ono čega se zmislim, kaj sam videl i kaj sam čul.

Bili su negda cajti gda je po bregima bil nasadeni sami direktor, iliti noja, iliti tudum, iliti kak najbolje znamo - hotela. Denes ima ljudi kaj dok jim veliš hotela, mom z prstima križa složiju i pred nos ti porineju kaj jih nebi kakva coprija dostigla. A ima i onih kaj ju obožavaju. To je direktno rodeča sorta koja je negda više nego vezda bila popularna po našim bregima. Dok sam već tu, evo kaj sem zeznal. Hotela, *Vitis X labruscana* je navodno semenjak nastal od prirodno križanja dve sorte *Vitis labrusca* (jedna od najstareših američkih divljih lozi) i *Vitis riparia* (druga američka divlja loza koja je rasla po obalama kraj reki). Lozu je navodno selekcioneral izvesni Otto Wasserzieher 1896. leta. Pri nama je postala popularna dok se pojavila filoksera i poharala gorice. Filoksera je ne nekakva huda baba, nego zide da je ta nevolja baš z direktorom došla z Amerike i po amerikanjski zništala korenje na evropskim domaćim sortama. Jedino je direktor, naravski, bil otporen na nju. Hotelu po različitim mestima na kugli zemaljski zoveju još Belo Otelo, Charvat, Flaga

Alba, Fraga, Noa, Noe, Nohan, Noka, Nova, Nove, Otelo Belo, Tatar Rizling.

To je fajna sorta kajti ju je ne trebalo špricati, sama se branila, a če bi i slučajno bilo kaj, se se moglo rešiti z malo modre galice. Z tim direktorom je važno i ovo: ima žilave bobice pak se se ne dalo prešati od prve jer je frcalo z preše vun, zato se par dani pacal kaj malo otpusti. To se denes zove maceriranje. Če bi ga se kesno bralo bi se se osipalo i koturalo po bregu doli. Ljudi su v se skupa dodevali vodu i cukora, i na kraju bi dobili žoto vino (kaj čak malo vleče v zeleno), čisti delanec. Ima on štos kaj je čoveku ostala pedeset kilnata vreća cukora, pak veli: "Da sam imel još za pol kante grozdja, još bi dvesto litri napravil!" A toga delanca dok bi spil malo preveč, kak da te je vrag črni prevzel. Denes ima ljudi koji hotelu nemreju zmisli niti organski niti fizikalno, veliju da je za nikaj i da ima farbu kak štalna metla. I zoveju ju "češmigovina" zato kaj je tak žota kak žutika, berberis, česmin. Nove tehnologije su donesle da denes nekoji meštři znaju i lepu svetlu i ne tak jaku hotelu složiti od čiste prve liti, ali sejeno nekoji ljudi mirisa od hotele ne podnašaju v nikakvim količinama i nemreju biti blizu hotelskoga peharca, a da jim oko ne počne drftati. Ja takvu finu svetlu čak i morem spiti.

Ali gle, vinarstvo je odišlo fest napri v sim segmentima. Denes dobre loze cepimo na dobre podloge koje su ne strahu filokseri, kajti i same dohajaju od divlje *Vitis riparia* i još dve slične. Na to pomečemo graševine, sovinjone, rizlinge, muškate, pinote, i kojekaj drugo. Z tem hibridima se delaju vrhunska vina i hotela je pomali postala "vitis non grata". Ali dok sam već tehnologiju spomenul, moram se vrnuti još jempnt malo v rikverc. Goričko mertučje, mrtučje, matučje, kak komu paše, je posoda. Negda je v goricama se bilo drveno. Bila je ve-

lika preša, bili su tunjki, bednji, lagvi, škafi, lakovnice (zanimljivo, prvi naziv je lakomica, lakoma posuda za vlevanje). Lagvi i lagvići imaju samo mala vraca i jedino se čez njih moreju oprati od nesnage. Za to se negda nabavila zvonjska gumija od kakovga kamijona, v lagev se delo dober komad lanca, nalejala bi se vroča voda z kotla i onda bi se po te gumiji lagev kotural i cimal levo desno, lanec bi nutri ružil, strugal i trl vinskoga kamena. To je bil posel gde je trebalo paziti da ti čep od pritiska ne zleti v nezgodno mesto, kaj ti vrela vode ne prejde v čizmu ili kaj ti se lagev ne odkotura po bregu doli. Par vroćih vodi, par zdenih i malo sumpora, kaj se se živo v lagvu zatre. To je bila higijena, malo se zluftalo i idemo z moštom nuter. V tem lagvima se vino i delalo i pretakalo i čuvalo, a prati jih ze zdenčanom vodom ili kišnicom z goričkoga bazena je bilo teško, drevo se napilo koječega. Oni kaj su bili jako skrbni su za čuvanje vina imeli jako čiste i pažene lagve, pak je vino bilo od kak-tak odlično. Tam gde je pranje bilo samo onak, kak da bi z vodom splašil, kaj bu čim predi gotovo, takvo je bilo i vino, navek je imelo nekakvoga duha koji je ne vinski. Kak je niti jen nos ne mogel reći od čega je duha, reklo se je prosto da ima duha "po lagvu". A dok bi se vino "počelo vleči" trebao ga je prezračiti. Metoda je bila da se vino preleje vu veliki otprti bedenj i onda ga se jen čas mlati z šibnatom metlom kaj se zapeni i navžije friškoga zraka. I idemo dale.

Z takvom tehnologijom je trebalo biti pravi maher napraviti dobro, pitko, čisto i mirisno vino. I takvih je maherov bilo. Ne moči reći. Onda je progres potiral stvari na bole. Denes skorom saki ima maloga laboratorija kaj si more zmeriti cukora, kiseline, tlaka, temperaturu, ovo ono, ima kojekakvih preparatov, vinobranov, katalizatorov, selekcioneranih kvasov, posebnih sredstvi za prati inoxa, Ben-

toniti i druge slične gline "za nekaj", i još kojekakva čudesa. V goricama su vodovodi z čistom pitkom vodom i struja, a lagve su zamenile inox posode, negdi već tiraju i minivoše za prati, a na vrenju imaju celu instalaciju z termostatima i hladnjakima, pumpe za pretakanje, diđe-miđe i druge cifragule, tak da je pravo čudo če neko zariba vino.

V danešnje vreme je najbolje zmazana i zaflekana stvar v goricama sami mošt. Vu njemu su goričko blato, afrička prašina, kukci razni, puži, ftičji drekeci, plesnivoča i kojekakve druge nesnage. Dok se to staloz i mekne fkraj, već je na pol bolše. Pretakanje ide navek v tak čisto kaj bi mogel polizati. Ostalo je se receptura. Ima se doduše kaj fulati, ali če se pazi, čak i takov antipodrumar kak sam ja more napraviti dobro vino če ide po recepturi i pazi na čistoću. Tak sam jeno leto prvi put delal vino, sam samcati, i dobil sam v Ludbregu na izložbi srebrnu diplomu, doduše nisku, blizu brončane, ali v redu stvar, se smo spili. Onda sam kak Kostelička, dok sam još "na vrhu", odišel ze scene v goričku penziju i nisam više nigdar vino delal. Ve morem reći da sam negda bil uspešni i nagrađeni podrumar. Šalim se, se razme. Za istinu, morti je negda davno bilo kunst najti pravoga meštři z dobrim vinom. Denes je isto tak na retkoma naleteti na nekoga ko nema dobro vino. Naši su se ljudi po bregima sprakserali i vezda moreju napraviti dobru kaplicu taman če bi delali z jenom rukom, na jeni nogi stali i na jeno oko gledali. Zato saka čast. Oni koji su još ne skužili kak se to dela, ti valjda niti ne budu. Vekša briga je ve do grozdja dojt, kajti vidimo da se klima pri nama menja. Smokve dobro rasteju i zreleju, ali grozdje se muči z preveč dežda, onda pak z premalo dežda, a da ne govorim o *Flavescence dorée* (Zlatna žutica, kak sam već pisal "od koje ti trsje požote, a zlatna je samo za utjehu"). Ljudi cepaju gorice,

kuriju čokote, kaj se ne bi fitoplazma razhitala kak da je filokserina mlajša sestra. Nji je nikaj ne sveto, pak čak niti hotela.

Čujem da jih ovu jesen ima koji su dobro nabrali, ali čujem da je na jenomu bregu bilo slabo, pak su mejaši kupili mošta negdi na terenu, trsje budu scepali, posadili jagode, kamilicu, Goji bobice i petrožlina, jedino kleti si budu ostavili i zbegecali jih, bačve budu pune, a kak nebu trebalo špricati, frezati, vezati i okopavati, imeli budu čas hodati od kleti do kleti probat kak je komu vino zišlo z istoga materijala. Saka čast onima koji se boriju i onima koji su odustali. Vinogradarstvo je jeno, a podrumarstvo je drugo. Nek su si živi i zdravi, nek su jim inoxice čiste i nek nam živi dobra ludbreška kaplica. Of mađarska folozof, Bela Hamvaš, je rekul „Na koncu ipak ostanu samo dvojica, Bog i vino.“ I fakat, ima kojekakvih dobrih pijači, ali vino je od navek i za navek. Dok se o vinu i vinarima govori, more se reći da je pri nas to odišlo sikkak fest napri, od blatnih klancov do asfalterane vinske ceste, od zemlanoga poda do keramičkih pločici, od mlačenja z šibnatom metlom do kontrolirane temperature vrenja, od smrdljivoga nasumporenoga lagva do inoxa, od češmigovine do zlatne kaplice, od meglene gemišterice do kupice na nogicu. I naše nepce je fineše, ne paše nam vu vinu kakva druga duha nego vinska, zbirljivi smo postali i počeli smo vino preštímavati, a ne razlevati i fratiti.

Kakva god jesen da se naluknula, zglveda da bumo pak našli formulu i pokrili se z poplunom tolko kolko bu dugi. Pij malo, pij dobro, rekli su naši stari. A ko smo mi da jih ne posluhne-mo?

(A, Horvat, 9/2023.)

Sljedeći broj Ludbreških novina izlazi 31. listopada 2023.